

೩೭ ನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯ

ಶ್ರೀ ಗಣೇಶಾಯ ನಮಃ | ಶ್ರೀ ಸರಸ್ವತೈ ನಮಃ | ಶ್ರೀ ಗುರುಭ್ಯೋ ನಮಃ || ನಾಮ
ಧಾರಕನು ಸಿದ್ಧಮುನಿಯನ್ನು ಕುರಿತು— ಮುಂದಿನ ಕಥಾಭಾಗವು ವರ್ತಿಸಿದುದೆಂತು? ಶ್ರೀಗುರು
ಗಳು ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಿಗೆ ಹೇಳುತ್ತ, ಅನಂತರ ಏನು ನಿರೂಪಿಸಿದರು? ಹೇಳುವುದಾಗಬೇಕು ಎಂದು
ಕೇಳಿದನು. ||೧|| ಸಿದ್ಧನು— ನಾಮಧಾರಕನೆ, ಕೇಳು! ನಾರಾಯಣನ ಸಗುಣ ಅವತಾರವಾದ
ಶ್ರೀಗುರುವು ಎಲ್ಲ ಆಚಾರಗಳನ್ನು ಬಲ್ಲವನು, ಕೃಪೆಯಿಂದ ಹೇಳುವನು. ||೨|| ತ್ರಿಮೂರ್ತಿಯ ಅವತಾರ
ವೆನಿಸಿದವನಿಗೆ ಆಚಾರಧರ್ಮವನ್ನು ಹೇಳಲು, ಪ್ರಯಾಸವೇತರದು? ಪತಿತನಿಗೆ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು,
ವೇದವನ್ನೆಂತು ನುಡಿಸಿದನು *ನೋಡಿ. ||೩|| ಇಂತಹ ಪ್ರಭುವು-ಗುರುಮೂರ್ತಿಯು. ಭಕ್ತಜನರಿಗೆ,
ಕಲ್ಪತರುವು ಕೃಪೆಮಾಡಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಿಗೆ ಆಚಾರವನ್ನು ಹೇಳತೊಡಗಿದನು ||೪|| ಶ್ರೀ ಗುರುಗಳು ಬ್ರಾಹ್ಮಣನನ್ನು
ಕುರಿತು— “ಮುಂದೆ ಹೇಳಿರುವವುಗಳನ್ನು ಮನೆಯಲ್ಲಿ :: ರಕ್ಷಿಸಬೇಕು. ‡ ಅಗ್ನಿಮಂಥನ ಮಾಡುವ ಕಟ್ಟಿಗೆ,
ಕೃಷ್ಣೈವಮಾರ್ಜಾರ, ||೫|| ಚಂದನ, ದಿವ್ಯರತ್ನ, ತುಪ್ಪ, ಎಳ್ಳು, ಕೃಷ್ಣಾಜಿನ(ಕವುಬೆನ್ನಿನ ಚಿಗರೆಯ ತೊಗಲು)

* ೨೫ ನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯದೊಳಗಿನ ಕಥೆ.

:: ಅರಣಿಂ ಕೃಷ್ಣಮಾರ್ಜಾರಂ ಚಂದನಂ ಸುಮಣಿಂ ಘೃತಮ್ | ತಿಲಾನ್ ಕೃಷ್ಣಾಜಿನಂ ಛಾಗಂ ಗೃಹೇ ಚೈತಾನಿ ರಕ್ಷಯೇತ್ |
‡ ಅಗ್ನಿಹೋತ್ರದ ಅಗ್ನಿ ಹೊತ್ತಿಸುವ ಕಟ್ಟಿಗೆ. (ಇದಕ್ಕೆ ‘ಅರಣಿ’ ಎನ್ನುವರು.) ಇವುಗಳ ಘರ್ಷಣದಿಂದ ಅಗ್ನಿ ಹುಟ್ಟುವದು.
§ ಗಂಧಮಾರ್ಜಾರ ಅನ್ನುವರು. ಇದರಿಂದ ಕಸ್ತೂರಿಯಂಥ ಸುಗಂಧ ದ್ರವ್ಯ ದೊರಕುವುದು.

ಹೋತು, ಇವಿಷ್ಟು ಪವಿತ್ರವಾಗಿರಬೇಕು. ಅಂದರೆ ದುರಿತಗಳು ಬಾಧಿಸಲಾರವು ||೬|| ಗಿಳಿ, ಸಾರಸ ಪಕ್ಷಿಗಳನ್ನು ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಕಬೇಕು. ಮತ್ತು ಆಕಳನ್ನು ಅಗತ್ಯವಾಗಿ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಸಂರಕ್ಷಿಸಬೇಕು. ಅದರಿಂದ ಎಲ್ಲ ಪಾಪಗಳು ನಾಶವಾಗುವವು ||೭|| ಇನ್ನು ದೇವಪೂಜೆಯ ವಿಧಾನವನ್ನು ಹೇಳುವೆ. ಮನಸುಗೊಟ್ಟು ಕೇಳು. ಮನೆಯನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಉಡುಗಿ ಸಾರಿಸಬೇಕು. ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ದೇವರ ಮನೆಯನ್ನು ಸುಶೋಭಿಸಬೇಕು ||೮|| ಬಂಗಾರ, ಬೆಳ್ಳಿ, ತಾಮ್ರ ಅಥವಾ ಮಣ್ಣಿನ ಪಾತ್ರೆಯಿಂದ ಮನೆಯ ಸಮ್ಯಾಜ್ಜನೆ (ತೊಳೆಯೋಣ) ಮಾಡಬೇಕು. ಇನ್ನು ನಿಸಿದ್ಧ ಪಾತ್ರೆಗಳನ್ನು ಹೇಳುವೆವು. ||೯|| ಕಂಚಿನ ಪಾತ್ರೆಯನ್ನು ಬಳಸಬಾರದು. ಕುಮಾರಿಕೆಯಿಂದಲೂ ಶೂದ್ರರಿಂದಲೂ ಸಮ್ಯಾಜ್ಜನೆ ಮಾಡಿಸಕೂಡದು. ವಸ್ತ್ರದಿಂದ ಸಾರಿಸಕೂಡದು. ಎಡಗೈಯಿಂದ ಸಾರಿಸದೆ, ಬಲಗೈಯಿಂದ ಸಾರಿಸಬೇಕು. ||೧೦|| ಸಮ್ಯಾಜ್ಜನೆ ಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಮನೆಯಲ್ಲಿಯೇ ನೈಯತ್ಯಕೋನದಿಂದ ಆರಂಭಿಸಬೇಕೆಂದು ವಿಧಿಯು. ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ನೀರು ಹಾಕಿ ಸಾರಿಸಕೂಡದು. ಆದರೆ ಸಾರಿಸುವುದೇ ಅವಶ್ಯವುಂಟಾದರೆ, ಭಸ್ಮದಿಂದ ಸಾರಿಸಬೇಕು. ||೧೧|| ದೇವ ಗೃಹವನ್ನು ರಂಗವಲ್ಲಿಯನ್ನು ಹಾಕಿ, ಶೋಭೆಗೊಳಿಸಿ, ನಿರ್ಮಲವಾಗಿಡಬೇಕು. ಅನಂತರ ಶುಭಾಸನದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುಕೊಂಡು, ದೇವರನ್ನು ಪೂಜಿಸಬೇಕು. ||೧೨|| ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಿಗೆ ಸಂಧ್ಯಾವಂದನೆಯು ಅವಶ್ಯ ಕರ್ಮವಾಗಿದ್ದಂತೆ, ದೇವರ ಪೂಜೆಯಾದರೂ ಅವಶ್ಯವು. ಏಕಚಿತ್ತದಿಂದ ಮತ್ತು ಮನೋಭಾವನೆಯಿಂದ ತ್ರಿಕಾಲಗಳಲ್ಲೂ ಪೂಜೆ ಮಾಡಬೇಕು. ||೧೩|| ಮೂರೂ ಕಾಲಗಳಲ್ಲಿ ಪೂಜೆ ಮಾಡಲು, ಅವಸರ ದೊರೆಯದಿದ್ದರೆ, ಮುಂಜಾವಿನಲ್ಲಿ ಮಾಡಬೇಕು. ಅದೂ ಸಾಧಿಸದೆ ಇದ್ದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ, ಮಧ್ಯಾಹ್ನದಲ್ಲಿ ಮಾಡಬೇಕು. ||೧೪|| ಸಂಜೆಯಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ಮಂತ್ರಗಳನ್ನು ಉಚ್ಚರಿಸುತ್ತ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಹೂವುಗಳನ್ನು ದೇವರ ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಹಾಕಬೇಕು. ಹೀಗೆ ಸಾಧಿಸದವನು

ಊಟದ ಸಮಯಕ್ಕೆ ಮಾಡಬೇಕು. ||೧೫|| ದೇವತಾರ್ಚನೆ ಮಾಡದವನು ಬೇಗನೆ ಯಮಪುರವನ್ನು ಸೇರು
ವನು. ಒಮ್ಮನದಿಂದ ಕೇಳು ಬ್ರಾಹ್ಮಣನೆ ! ಅವನು ನಿರಂತರವಾಗಿಯೂ ನರಕವನ್ನು ಭೋಗಿಸುವನು ||೧೬||
ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಕುಲದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿ, ದೇವಪೂಜೆ, ವೈಶ್ವದೇವಗಳನ್ನು ಮಾಡದೆ, ಹರುಷದಿಂದ ಊಟ ಮಾಡುವವನು
ಯಮಯಾತನೆ ಭೋಗಿಸುವವನು. ||೧೭|| ದೇವತಾರ್ಚನೆ ಮಾಡುವ ಪ್ರಕಾಳಗಳು * ಆರು. ‡ ನೀರೇ ನಾರಾಯಣ
ಸ್ವರೂಪನೆಂದು ಪೂಜಿಸುವುದರಿಂದ ಜಗನ್ನಾಥನು ತೃಪ್ತಿಗೊಳ್ಳುವನು. ||೧೮|| ಇನ್ನು ಎರಡನೆಯ ಪ್ರಕಾರ
ವನ್ನು ಹೇಳುವೆ ಕೇಳಿ. 'ಅಗ್ನಿಪೂಜೆ'ಯು ಹೆಚ್ಚಿನದು. † 'ಮಾನಸಪೂಜೆ'ಯು ಅತಿ ವಿಶೇಷವಾದುದು.
||೧೯|| 'ಸೂರ್ಯಪೂಜೆ' ಮಾಡಲು ನಾರಾಯಣನು ಸಂತುಷ್ಟನಾಗುವನು. 'ಸ್ಥಂಡಲೀ ಪೂಜೆ'ಯು
ಸಾಮಾನ್ಯ ಪಕ್ಷವು. 'ಪ್ರತಿಮಾ ಪೂಜೆ'ಯು ಅಲ್ಪಬುದ್ಧಿಯವರಿಗಾಗಿ ಇದೆ. ||೨೦|| ಜ್ಞಾನಿಯೂ ಬುದ್ಧಿ
ವಂತನೂ ಆದವನು ತ್ವರಿತವಾಗಿ 'ಯಜ್ಞ ಪುರುಷನ ಪೂಜೆ'ಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಈ ಪೂಜೆಯು ಸ್ವರ್ಗ,
ಮೋಕ್ಷಗಳೆಂಬ ಫಲವನ್ನು ಕೊಡುವುದು. ಆದ್ದರಿಂದ ಯಜ್ಞಪುರುಷನ ಪೂಜೆಯು ಮುಖ್ಯವೆಂದು ತಿಳಿಯ
ಬೇಕು. ||೨೧|| ಅಥವಾ ++ ಆಕಳನ್ನು ಪೂಜಿಸಬೇಕು. ಬ್ರಾಹ್ಮಣನನ್ನು ಪೂಜಿಸುವುದು, ಅತಿ ವಿಶೇಷವು.

* ಆರು ದಧಿಷ್ಠಾನಗಳು- (ಅಪ್ಸವಗೌ ಹೃದಯೇ ಸೂರ್ಯೇ ಸ್ಥಂಡಿಲೇ ಪ್ರತಿಮಾಸು ಚ ಷಟ್ ಸ್ವೇತೇಷು ಹರೇಃ
ಸಮ್ಯಗರ್ಚನಂ ಮುನಿಭಿಃ ಸ್ಮೃತಮ್ || (ಸ್ಮೃ. ಚಂ.) ‡ ಅಪೋನಾರಾಯಣ (ನೀರೇ ನಾರಾಯಣ ಸ್ವರೂಪನೆಂದು ತಿಳಿದು,
ಅದನ್ನು ಒಂದು ಚಲೋ ಪಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಹಾಕಿ ಪೂಜಿಸುವುದು. † ಮನೋಮಯ ಮೂರ್ತಿಯನ್ನು ಮನೋಮಯ ಉಪ
ಚಾರಗಳಿಂದ ಪೂಜಿಸುವುದು. ++ ಭಾಗವತ ಏಕಾದಶ ಸ್ಕಂಧ ೧೧ ಅಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ಭಗವತ್ಪೂಜೆಯ ೧೧ ಅಧಿಷ್ಠಾನಗಳೂ,
(ಮುಂದಿನ ಪುಟಕ್ಕೆ)

ಮನಃಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಮನಸಿನಲ್ಲಿ ಗುರುಪೂಜೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಅದರಿಂದ ತ್ರಯಮೂರ್ತಿಗಳು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿ ಸಂತುಷ್ಟಗೊಳ್ಳುವವು. ||೨೨|| ಗುರುವು ತ್ರಯಮೂರ್ತಿಯೆಂದು ಎಲ್ಲ ಶ್ರುತಿವಚನಗಳು ಹೇಳುವವು. ಆತನಿಂದ ಎಲ್ಲ ಬಯಕೆಗಳು ಸಾಧಿಸುವವು. ನಾಲ್ಕು ಪುರುಷಾರ್ಥಗಳು ದೊರಕುವವು. ||೨೩|| ಕಲಿಸ್ತವೇಶವಾಗಲು, ಮನುಷ್ಯನ ಅಂತಃಕರಣವು ಸ್ಥಿರವಾಗುವದಿಲ್ಲ, ಕಾರ್ಜಧರನು ಎಲ್ಲ ಜನರ ಉದ್ಧಾರಕ್ಕಾಗಿ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಮಾಡಿರುವನು. ||೨೪|| ಹೃಷಿಕೇಶಿಯು ಚಕ್ರಾಂಕಿತ ಶಾಲಗ್ರಾಮವನ್ನು ಜನರಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಗೊಳಿಸಿದನು. ಆ ಶಾಲಗ್ರಾಮದ ತೀರ್ಥವನ್ನು ಸೇವಿಸಲು, ಎಲ್ಲ ಪಾಪಗಳು ನಾಶವಾಗುವವು. ||೨೫|| ಶ್ರೀಗುರುಗಳ ನಿರೋಪವನ್ನು ಪಡೆದು ಪ್ರತಿಮೆಯನ್ನು ಪೂಜಿಸಬೇಕು. ವೇದೋಕ್ತ ಮಂತ್ರಗಳಿಂದ ವಿಧಿಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ದೇವರನ್ನು ಪೂಜಿಸಬೇಕು. ||೨೬|| * ಸ್ತ್ರೀ ಜನರಿಗೂ ಶೂದ್ರರಿಗೂ ವೇದೋಕ್ತ ಮಂತ್ರಗಳನ್ನು ಅನ್ನಲಾಗದು ಗುರು ನಿರೋಪದಂತೆ ಆಗಮೋಕ್ತ ಮಾರ್ಗದಿಂದ ಪೂಜೆ ಹೇಳಬೇಕು. ||೨೭|| ಗುರುಗಳ ಆಜ್ಞೆಯಿಂದ

(ಹಿಂದಿನ ಪುಟದಿಂದ)

೨೭ ನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ೮ ಅಧಿಷ್ಠಾನಗಳೂ ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟವೆ. ಅದರ ಮೇಲೆ ಏಕನಾಥ ಮಹಾರಾಜರ ಸುಂದರ ಮತ್ತು ವಿಸ್ತೃತವಾದ ಟೀಕೆಯುಂಟು. ಅದು ಹೀಗೆ- ಸೂರ್ಯ, ಅಗ್ನಿ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಆಕಳು, ವೈಷ್ಣವ, ಗಗನ, ಅಗ್ನಿ, ಜಲ, ಮಹಿ ಮತ್ತು ತಾನು (ಆತ್ಮಾ) ಇವೆಲ್ಲವೂ ಪೂಜ್ಯವು. ಅವೆಲ್ಲವುಗಳ ಪೂಜೆಯ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಪ್ರಕಾರವು ವಿಸ್ತಾರದಿಂದ ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ಎಂಟು ಅಧಿಷ್ಠಾನಗಳು—ಪ್ರತಿಮಾ, ಸ್ಥಂಧಿಲ, ಅಗ್ನಿ, ಸೂರ್ಯ, ಉದಕ, ಹೃದಯ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಮತ್ತು ಸದ್ಗುರು. ಇವೆಲ್ಲವುಗಳ ಪೂಜೆಯನ್ನು ಯಾವಯಾವ ವಿಧವಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ಒಳ್ಳೇ ಸುಂದರವಾಗಿ ಏಕನಾಥಭಾಗವತದ ಅಧ್ಯಾಯ ೨೭ ರಲ್ಲಿ ೧೩೧ ರಿಂದ ೧೪೮ ಓವಿಯ ವರೆಗೆ ಹೇಳಲಾಗಿದೆ.

* ಶೂದ್ರ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಸ್ತ್ರೀಗೆ ಪೂಜೆ ಹೇಳುವಾಗ, ವೇದ ಮಂತ್ರಗಳಿಂದ ಹೇಳಬಾರದು.

ಕಟ್ಟಿಗೆ ಕಲ್ಲುಗಳನ್ನು ಪೂಜಿಸಬೇಕು. ಅವೇ ದೇವರಾಗಿ ಪ್ರಸನ್ನವಾಗುವವು. ||೨೮|| ಪವಿತ್ರವಾದ ಆಸನದ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತು ಮೂರು ಪ್ರಾಣಾಯಾಮ ಮಾಡಬೇಕು. ಬಳಿಕ 'ಯೋಘ್ಯೋನೂತಾ' ಎಂಬ ಮಂತ್ರದಿಂದ ಪರಮಾತ್ಮನನ್ನು * ಚೇತರಿಸಬೇಕು. ||೨೯|| ಪ್ರಣವ ಮಂತ್ರದಿಂದ ಹನ್ನೆರಡು ಸಲ ತಲೆಯನ್ನು ಪ್ರೋಕ್ಷಿಸಿ ಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಸಂಕಲ್ಪ, ಅಂಗನ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ ನಂತರ, ಕಲಷ ಪೂಜೆ ಮಾಡಬೇಕು. ||೩೦|| ದೇವರ ಬಲಬದಿಗೆ ಕಲಶವನ್ನು ಇಡಬೇಕು. ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಅದನ್ನು ಪೂಜಿಸಿ, ಅನಂತರ ಶಂಖವನ್ನು ಪೂಜಿಸಬೇಕು. ||೩೧|| ಆ ಬಳಿಕ ನಮೃತೆಯಿಂದ ದೇವರ ನಿರ್ಮಾಲ್ಯವನ್ನು ತೆಗೆದು, ನೈಋತ್ಯ ದಿಕ್ಕಿಗೆ ಜಲ್ಲಬೇಕು. ಬಳಿಕ ಒಗೆದ ವಸ್ತ್ರವನ್ನು ಪೀಠದ ಮೇಲೆ ಹಾಸಬೇಕು. ದೀಪವನ್ನು ಪ್ರಜ್ವಲಗೊಳಿಸಬೇಕು. ||೩೨|| ತರುವಾಯ ಶ್ರೀಗುರುವನ್ನು ಮನೋವಾಕ್ಯಾಯಗಳಿಂದ ಸ್ಮರಿಸಬೇಕು. ವಿಧಿಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಪೀಠಪೂಜೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ||೩೩|| ಪೀಠದ ನಾಲ್ಕೂ ದ್ವಾರಗಳನ್ನೂ ದಿಕ್ಕುಗಳನ್ನೂ ಪೂಜಿಸಿ 'ಶಾಂತಾಕಾರಂ' ಎಂಬ ಶ್ಲೋಕದಿಂದ ದೇವರ ಧ್ಯಾನ ಮಾಡಬೇಕು. ಬಳಿಕ ಮಂತ್ರೋಕ್ತವಾಗಿ ಅವಾಹನ ಮಾಡಬೇಕು. ||೩೪|| 'ಸಹಸ್ರಶಿರ್ಷಾ' ಮಂತ್ರದಿಂದ ಅವಾಹನ 'ಪುರುಷ ಏವೇದಂ' ಮಂತ್ರದಿಂದ ಆಸನ ಮಾಡಬೇಕು. 'ಏತಾವಾನಸ್ಯ' ಮಂತ್ರದಿಂದ ಪಾದ್ಯವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು. ||೩೫|| 'ತ್ರಿಪಾದೂರ್ಧ್ವ' ಮಂತ್ರದಿಂದ ಅರ್ಘ್ಯವನ್ನು 'ತಸ್ಮಾಧ್ವಿರಾಳ' ದಿಂದ ದೇವನಿಗೆ ಅಚಮನವನ್ನು ಸಮರ್ಪಿಸಬೇಕು. ||೩೬|| 'ಯುತ್ಪುರುಷೇಣ' ಮಂತ್ರದಿಂದ ಸ್ನಾನ ಮಾಡಿಸಬೇಕು. ಆಗ್ಗೆ ಪಂಚಾಮೃತಾದಿ ವಿಧಿಯಿಂದ ಸ್ವಪನ ಪೂಜೆ (ಸ್ನಾನ ವಿಧಿ) ಯನ್ನು ಪೂರೈಸಬೇಕು. ||೩೭|| ಏಕ ಚಿತ್ತದಿಂದ ಶ್ರುತಿ ಮಾರ್ಗವಾಗಿ ಲಘುನ್ಯಾಸ ವಿಲ್ಲವೇ ಮಹನ್ಯಾಸ ಮಾಡಬೇಕು. ಪುರುಷ ಸೂಕ್ತ

* ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬನಿಗೂ ಇಲ್ಲವೇ ಹೃದಯದೊಳಗಿನ ದೇವಕಲೆಯನ್ನು ಜಾಗೃತಗೊಳಿಸಬೇಕು.

ರುದ್ರ ಮಂತ್ರಗಳಿಂದ ಸ್ನಹನ ಮಾಡಬೇಕು. ||೩೮|| ಸ್ನಹನ ಮಾಡಿ ದೇವನನ್ನು ಶುಭಾಸನದಲ್ಲಿ ಕುಳ್ಳಿರಿಸಬೇಕು. 'ತಂ ಯಜ್ಞಂ' ಎಂಬ ಮಂತ್ರದಿಂದ ವಸ್ತ್ರವನ್ನು ಅರ್ಪಿಸಬೇಕು. ||೩೯|| 'ತಸ್ಮಾದ್ಯಜ್ಞಾತ್' ಮಂತ್ರದಿಂದ ದೇವನಿಗೆ ಯಜ್ಞೋಪವೀತವನ್ನು ಅದರಂತೆಯೇ ಮುಂದಿನ ಮಂತ್ರಗಳಿಂದ ಅಂದರೆ 'ತಸ್ಮಾದ್ಯಜ್ಞಾತ್ ಸರ್ವಹುತಯುಚಃ' ಈ ಮಂತ್ರದಿಂದ ಅನನ್ಯ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಗಂಧಾರ್ಕ್ಷತೆಗಳನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು. ||೪೦|| 'ತಸ್ಮಾದತ್ವಾ ಆಜಾಯಂತ' ಮಂತ್ರನನ್ನು ಉಚ್ಚರಿಸುತ್ತ, ಮನಃಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ದೇವನಿಗೆ ಹೂವುಗಳನ್ನು ಏರಿಸಬೇಕು. ||೪೧|| ಏ.ಷಿ ಜನಗಳೆ! ದೇವರಿಗೆ ಹೂವುಗಳನ್ನು ಏರಿಸುವ ವಿಧಾನವನ್ನು ಹೇಳುವೆ ಕೇಳಿರಿ. ತಾನು ನೆಟ್ಟ ಗಿಡಗಳಿಂದ ದೊರಕುವ ಹೂವುಗಳು ಉತ್ತಮವಾದವು. ||೪೨|| ಅರಣ್ಯದೊಳಗಿನ ಹೂವುಗಳನ್ನು ತಂದು ಏರಿಸುವುದು ಮಧ್ಯಮ ಪ್ರಕಾರವು. ಬೆಲೆ ಕೊಟ್ಟು ಕೊಂಡ ಹೂವುಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುವುದು ಸಾಮಾನ್ಯ ಪಕ್ಷವು. ||೪೩|| ಉತ್ತಮವಾದ ಹೂವುಗಳು ದೊರೆಯದಿದ್ದಲ್ಲಿ, ಬೆಲೆ ಕೊಟ್ಟು ಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಬಿಳಿ ಹೂವು ಉತ್ತಮ ಪಕ್ಷವು, ಕೆಂಪು ಮಧ್ಯಮ, ಹಳದಿ ಅಧಮ, ಕಪ್ಪು ಇಲ್ಲವೆ ಚಿತ್ರ ವಿಚಿತ್ರವಾದವು ಅಧಮಾಧಮವಾದವು. ||೪೪|| ತಂಗೂಳಿ ಹೂವು ವರ್ಜಿಸಬೇಕು. ತೂತು ಉಳ್ಳವುಗಳು ಇಲ್ಲವೆ ಹುಳಿ ಕಡಿದಂಥವು, ಭೂಮಿಯ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದವು, ಇಂತಹ ಹೂವುಗಳನ್ನು ತ್ಯಜಿಸಬೇಕು. ||೪೫|| ಬಿಲ್ವಪತ್ರ, ತುಲಸಿ, ಸಹಸ್ರಪತ್ರದ ಕಮಲ ಇವು ಯಾವಾಗಲೂ ತಂಗುಳಿವಲ್ಲ ದೇವನಿಗೆ ಯಾವಾಗಲೂ ಗ್ರಾಹ್ಯವಾಗಿವೆ. ||೪೬|| ಶತಪತ್ರ ಕಮಲ, ಬಕುಲ, ಸಂಪಿಗೆ, ಕೆಂಪುಕಮಲ, ಪುನ್ನಾಗ, ಮಲ್ಲಿಗೆ, ಮಾಲತಿ, ಕಣಗಿಲ, ಕಲ್ಪಾರಪುಷ್ಪಗಳನ್ನು ಅರ್ಪಿಸಬೇಕು. ||೪೭|| ವಿಷ್ಣುವನ್ನು ಪೂಜಿಸಲು ಮದ್ದುಗುಣಿಗೆ, ಎಕ್ಕೆ, ಕಣಗಿಲು ಮತ್ತು ಕೆಂಪು ಪುಷ್ಪಗಳನ್ನು ವರ್ಜಿಸಬೇಕು. ||೪೮|| ಬಿಳಿ ಗೋಕರ್ಣ ಮತ್ತು ನಿರ್ಗುಂಡಿ, ನುಗ್ಗಿ, ಬೆಳವಲು, ಹುಲುಗಿಲು,

ನೆಲ್ಲಿ ಎಲಿ, ಕುಂಬಳು ಹೂವುಗಳನ್ನು ವಿಷ್ಣುವಿಗೆ ವರ್ಜಿಸಬೇಕು. ||೪೯|| ಇವನ್ನು ಏರಿಸುವುದರಿಂದ ದೋಷಿ ಯಾಗುವನು. ವಿಷ್ಣುವನ್ನು ಯಾವ ಹೂವಿನಿಂದ ಪೂಜಿಸಲು, ಯಾವ ದೋಷವುಂಟಾಗುವದು? ಎಂಬುದನ್ನು ಹೇಳುವೆನು. ಎಲ್ಲ ಋಷಿಗಳು ಕೇಳಬೇಕು. ||೫೦|| ಎಕ್ಕೆ ಹೂವನ್ನು ಏರಿಸುವುದರಿಂದ ತನಗೆ ವಿನಾಶವು. ಮದ್ದುಗುಣಿಕೆ ಹೂವಿನಿಂದ ಪ್ರಜ್ಞೆಯು ನಾಶವಾಗುವುದು. ಕಂಚಿವಾಳ ಹೂವಿನಿಂದ ಬಡತನವುಂಟಾಗುವುದು. ||೫೧|| ಬಿಳಿ ಗೋಕರ್ಣ ಹೂವು ಏರಿಸುವುದರಿಂದ ಬೇಗನೆ ಕುಲಕ್ಷಯವು. ಗುಳಲ ಹೂವಿನಿಂದ ಶೋಕವುಂಟಾಗುವದು. ||೫೨|| ಮಲ್ಲಿಗೆ ಹೂವಿನಿಂದ ದುಃಖವೂ ಬೂರಲ ಹೂವಿನಿಂದ ರೋಗವೂ ಉಂಟಾಗುವವು. ಈ ಕಾರಣದಿಂದ ವಿವೇಕಿಗಳಾದವರು ವಿಷ್ಣುವಿಗೆ ಈ ಹೂವುಗಳನ್ನುಳಿದು ಉಳಿದವುಗಳನ್ನು ಏರಿಸಬೇಕು. ||೫೩|| ಈಶ್ವರನಿಗೆ (ಶಂಕರ) ವರ್ಜ್ಯಮಾಡತಕ್ಕ, ನಿಷೇಧಪರ ಹೂವುಗಳ ಹೆಸರನ್ನು ಹೇಳುವೆ. ಬೆಳುವಲ, ಕೇದಿಗೆ, ಕಪ್ಪು-ನೀಲಿ ಹೂವುಗಳನ್ನು ವರ್ಜಿಸಬೇಕು. ||೫೪|| ಕಪ್ಪು, ಕಂದಿ ಹುಲುಗಿಲ, ಮದ್ದುಗುಣಿಕೆ, ಬೇವು ಮೊದಲಾದ ಐದನ್ನು ಮತ್ತು ಬಕುಲ, ದಾಳಿಂಬರ, ಕೇದಿಗೆ, ಮಾಧವಿಪುಷ್ಪಗಳನ್ನು ವರ್ಜ್ಯ ಮಾಡಬೇಕು ||೫೫|| ಮಾವಿನ ಹೂವು, ಮಲ್ಲಿಗೆ, ಜಾಜಿಮಲ್ಲಿಗೆ, ಮಾಲತಿ ಮತ್ತು ಕೆಂಪು ಹೂವುಗಳನ್ನು ನಿಶ್ಚಯವಾಗಿ ವರ್ಜ್ಯ ಮಾಡಬೇಕು. ಈ ವರ್ಜ್ಯ ಪುಷ್ಪಗಳಿಂದ ಶಂಕರನ ಪೂಜೆ ಮಾಡಿದರೆ, ದೋಷವುಂಟಾಗುವುದು. ಶಂಕರನಿಗೆ ಬಿಳಿ ಹೂವುಗಳು ಮುಖ್ಯವಾಗಿವೆ ||೫೬|| ಗಣಪತಿ ಪೂಜೆಯನ್ನು ಮಾಡುವಾಗ, ತುಲಸೀ ದಲವನ್ನು ಏರಿಸಬಾರದು. ದುರ್ಗಾಶಕ್ತಿ ದೇವತೆಗೆ ಕರಿಕೆಯನ್ನು ವರ್ಜಿಸಬೇಕು. ||೫೭|| ಈ ವಿಧವಾಗಿ ನೀವು ಆಯಾ ದೇವತೆಗಳಿಗೆ ಪುಷ್ಪಗಳನ್ನು ಅರ್ಪಿಸಬೇಕು. ಅದರಿಂದ ನೀವು ಬಯಸಿದ ಬಯಕೆಗಳು ಪೂರ್ಣವಾಗುವವು, ನಾಲ್ಕು ಬಗೆಯ ಪುರುಷಾರ್ಥಗಳು ಸಾಧಿಸುವವು ||೫೮|| 'ಯತ್ಪುರುಷಂ'

ಮಂತ್ರದಿಂದ ಸುಗಂಧ ಪರಿಮಳ ಧೂಪವನ್ನು 'ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋಸ್ತೈತಿ' ಮಂತ್ರದಿಂದ ಮನೋಭಾವದಿಂದ ಏಕಾ
ರ್ತಿಕ್ಯವನ್ನು ಬೆಳಗಬೇಕು. ||೫೯|| 'ಚಂದ್ರಮಾ ಮನಸೋ' ಮಂತ್ರದಿಂದ ನೈವೇದ್ಯವನ್ನೂ 'ನಾಭ್ಯಾ
ಆಸೀ' ಮಂತ್ರದಿಂದ ತಾಂಬೂಲವನ್ನು ಅರ್ಪಿಸಬೇಕು. ||೬೦|| 'ಸಸ್ತಾಸ್ತೈತಿ' ಮಂತ್ರದಿಂದ ಸುವರ್ಣಪುಷ್ಪ
ನೀರಾಜನವನ್ನು, 'ವೇದಾಹಮೇತಿ' ಮಂತ್ರದಿಂದ ಪುಷ್ಪಾಂಜಲಿಯನ್ನು ಅರ್ಪಿಸಬೇಕು. ||೬೧|| 'ಛಾತಾಪುರ
ಸ್ತುತ್' ಮಂತ್ರದಿಂದ ದೇವನಿಗೆ ನಮಸ್ಕರಿಸಬೇಕು. * ತೀರ ಎದುರಿಗೆ, ಬೆನ್ನ ಹಿಂದೆ ಮತ್ತು ಗರ್ಭಗೃಹದಲ್ಲಿ
ದೇವನಿಗೆ ನಮಸ್ಕರಿಸಕೂಡದು. ||೬೨|| ನಮಸ್ಕಾರದ ವಿಧಾನವನ್ನು ಹೇಳುವೆ. ವಿದ್ವಜ್ಜನರಾದ ನೀವೆಲ್ಲ ಕೇಳಿ
ಕೊಳ್ಳಿರಿ. ಮಗ್ಗಲಿಗೆ ಇಲ್ಲವೆ ದೇವನ ನೈ ಬಲಬದಿಗೆ ನಮಸ್ಕರಿಸಬೇಕು. ||೬೩|| ತನ್ನ ಗುರುವು, ತನ್ನ ತಾಯಿ-
ತಂದೆಗಳು ಹೊರಗಿನಿಂದ ಬರಲು, ಎದ್ದು ಅವರ ಎದುರಿಗೆ ಹೋಗಬೇಕು. ಅಥವಾ ಉತ್ತಮನಾದ ಬ್ರಾಹ್ಮ
ಣನು ಬರಲು, ನೋಡಿದೊಡನೆ, ಎದುರಿಗೆ ಹೋಗಿ ವಂದಿಸಬೇಕು. ||೬೪|| ಬ್ರಾಹ್ಮಣಶ್ರೇಷ್ಠರ ಸಭೆ ಸೇರಿದಾಗ
ಅದರಂತೆ ದೇವತಾರ್ಚನೆಯಲ್ಲಿ ನೀವು ಒಂದೇ ಒಂದು ನಮಸ್ಕಾರ ಮಾಡಿದಾಗ್ಯೂ ಅದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಮುಟ್ಟು
ವದು. ||೬೫|| ತಾಯಿ-ತಂದೆಗಳಿಗೂ, ಶ್ರೀ ಗುರುಗಳಿಗೂ ಎರಡೂ ಕೈಗಳನ್ನು ಕಿವಿಗಳಿಗೆ ಮುಟ್ಟಿಸಿ, ಏಕೋ
ಭಾವದಿಂದ ವಂದಿಸಬೇಕು. ||೬೬|| ‡ಬಲಪಾದಕ್ಕೆ ಬಲಗೈಯನ್ನೂ ಎಡಪಾದಕ್ಕೆ ಎಡಗೈಯನ್ನೂ ಹಚ್ಚಿ

* ತೀರ ಎದುರು ನಿಂತು, ಇಲ್ಲವೇ ಮಲಗಿ ಅಥವಾ ದೇವನ ಹಿಂಬದಿಗೆ ನಮಸ್ಕರಿಸಲಾಗದು.

‡ ದೇವನ ಬಲಬದಿಗೆ ಮಲಗಿ ನಮಸ್ಕರಿಸಬೇಕು. ಎಡಬದಿಗೆ ಮಾಡಲಾಗದು.

‡ ಗುರುಜನರಿಗೆ ನಮಸ್ಕರಿಸುವ ರೀತಿ- ಎರಡೂ ಕೈಗಳಿಂದ ತನ್ನ ಕಿವಿಗಳನ್ನು ಮುಟ್ಟಿ ನಮಸ್ಕರಿಸತಕ್ಕವರ ಬಲಪಾದಕ್ಕೆ
(ಮುಂದಿನ ಪುಟಕ್ಕೆ)

(ಮುಟ್ಟಿಸಿ) ನಮಸ್ಕರಿಸಬೇಕು. ||೬೭|| ಗುರುಸ್ಥಾನದ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ಹೇಳುವೆ. ಮನೋಭಾವದಿಂದ ಕೇಳಿ ಕೊಳ್ಳಿರಿ. ಚೆನ್ನಾಗಿ ವಿವರಿಸಿಕೊಂಡು, ಇಂತು ನಮಸ್ಕರಿಸಬೇಕು. ||೬೮|| ತಾಯಿ-ತಂದೆ, ಗುರು ಮತ್ತು ಸಂರಕ್ಷಕರು, ಭಯವನ್ನು ದೂರ ಮಾಡುವವನು, ಅನ್ನದಾತನು, ಉಪನಯನ ಮಾಡಿದ ಪುರೋಹಿತನು ಮತ್ತು ಆ ಪುರೋಹಿತನ ಹೆಂಡತಿಯು ಇವರೆಲ್ಲರೂ ಗುರುಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿರುವರು. ||೬೯|| ಹಿರಿಯ ಅಣ್ಣ ಅಥವಾ ಕಕ್ಕ ಮತ್ತು ಮಲತಾಯಿ, ವಯಸ್ಸಿನಿಂದ ಹಿರಿಯರಾದ ಆಪ್ತೇಷ್ಮರು ಇವರೆಲ್ಲರಿಗೂ ನಮಸ್ಕರಿಸಬೇಕು. ||೭೦|| ಅಗ್ನಿ, ಸಮಿದಾ, ಹೂವು, ಕುಶ ಮತ್ತು ಅಕ್ಷತೆಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದಿದ್ದರೆ, ಮತ್ತು ಈ ವಸ್ತುಗಳು ತನ್ನ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲವೇ ಎರಡನೆಯವರ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಇದ್ದಾಗ ನಮಸ್ಕಾರ ಮಾಡಲು, ಇಬ್ಬರಿಗೂ ದೋಷವುಂಟು. ||೭೧|| ಜಪ ಅಥವಾ ಹೋಮ ಮಾಡುವಾಗ, ಬರುವ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನನ್ನು ದೂರಿನಿಂದ ನೋಡಿದಾಗ, ಸ್ನಾನಮಾಡುವಾಗ, ಜಲಾಶಯದಲ್ಲಿರುವಾಗ, ನಮಸ್ಕಾರ ಮಾಡಲಾಗದು. ||೭೨|| ಯಾವನೊಬ್ಬ ಧಾವಿಸಿ ಹೋಗುತ್ತಿರುವ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು, ಗುರುತಿಲ್ಲದವನು ಅಥವಾ ಅಜ್ಞಾನಿಯು ಇಲ್ಲವೆ ಧನದಿಂದ ಗರ್ವಿಷ್ಠನಾದವನು ||೭೩|| ಸಿಟ್ಟಿನವನು ಮತ್ತು ಮಂಗಳ ಸ್ನಾನ ಮಾಡುತ್ತಿರುವವನು ಇವರೆಲ್ಲರಿಗೂ ನಮಸ್ಕಾರ ಮಾಡಲು ದೋಷವುಂಟು. ||೭೪|| ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಿಗೆ ಒಂದೇ ಕೈಯಿಂದ ನಮಸ್ಕರಿಸಲಾಗದು. ಮೈಲಿಗೆಯುಳ್ಳವನಿಗೂ ಮೂರ್ಖನಿಗೂ ನಮಸ್ಕರಿಸ ಕೂಡದು. ||೭೫|| *ಗೀತ ವಾದ್ಯ ನೃತ್ಯಗಳಿಂದ ದೇವನನ್ನು ಸಂತುಷ್ಟಗೊಳಿಸಬೇಕು. ಭಕ್ತಿ-ಭಾವದಿಂದ

(ಹಿಂದಿನ ವೃತ್ತದಿಂದ) ತಮ್ಮ ಬಲಗೈಯಿಂದ ಎಡಪಾದಕ್ಕೆ ಎಡಗೈಯಿಂದ ಮುಟ್ಟಬೇಕು. ಹೀಗೆ ಮಾಡುವಾಗ ಕೈಗಳು ಅಂಗಾತಾಗಿರಬೇಕು. (ಅಂಗೈ ಮೇಲಾಗಿರಬೇಕು. ಎರಡೂ ಕೈಗಳಲ್ಲಿ ಬಲಗೈ ಮೇಲಾಗಿರಬೇಕು.)

* ಇಲ್ಲಿಂದ ಮತ್ತೆ ದೇವಪೂಜೆಯ ವಿಷಯವು ಅರಂಭವಾಯಿತು,

ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಅನಂತರ ಸನಕಾದಿಕರನ್ನು ಪೂಜಿಸಬೇಕು. ||೭೬|| ದೇವನಿಗೆ ಎಲ್ಲ ವಿಧದ ಪೂಜೆಯನ್ನು ಅರ್ಪಿಸಿ, ಪೀಠದ ಮೇಲೆ ಕೈಯನ್ನಿಡಬೇಕು. ಅನಂತರ ಉತ್ತರಪೂಜೆ ಮಾಡಿ, ಹರುಷದಿಂದ ವಿಸರ್ಜನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ||೭೭|| ಬ್ರಾಹ್ಮಣನೆ! ಕೇಳು ಈ ವಿಧವಾಗಿ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ದೇವಪೂಜೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಅನ್ನಸಂಸ್ಕಾರಕ್ಕಾಗಿ 'ವೈಶ್ವದೇವ' ಕರ್ಮವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ||೭೮|| ಮೊದಲು ಅಗ್ನಿಯನ್ನು ಅಲಂಕರಿಸಬೇಕು. (ಪೂಜಿಸಬೇಕು). ಬಳಿಕ ಅನ್ನವನ್ನು ಅಗ್ನಿಗೆ ತೋರಿಸಬೇಕು. ಶುಷ್ಪವನ್ನು ಗೂಡಿಸಬೇಕು. ಅದರಲ್ಲಿ ಸಮನಾಗಿ ಐದು ಭಾಗ ಮಾಡಬೇಕು. ||೭೯|| ಒಂದು ಭಾಗದಲ್ಲಿ ‡ ಅರು ಆಹುತಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಎರಡನೆಯ ಭಾಗವನ್ನು ಬಲಿಹರಣಕ್ಕಾಗಿಯೂ ಮೂರನೆಯದನ್ನು * ಅಗ್ರದಾನಕ್ಕಾಗಿಯೂ ನಾಲ್ಕನೆಯ ಭಾಗವನ್ನು ಪಿತೃಯಜ್ಞಕ್ಕಾಗಿಯೂ ||೮೦|| ಹಾಗೂ ಐದನೆಯದನ್ನು ಮನುಷ್ಯಯಜ್ಞಕ್ಕಾಗಿಯೂ ಉಪಯೋಗಿಸಿ, ಮಂತ್ರಪೂರ್ವಕ ವೈಶ್ವದೇವ ಮಾಡಬೇಕು. ಅನ್ನವನ್ನು ಮಾಡದೆ; ಇದ್ದ ದಿನ ಅಕ್ಕಿಯಿಂದ ಮಾಡಬೇಕು. ||೮೧|| ವೈಶ್ವದೇವ ಸಮಯಕ್ಕೆ ಅತಿಥಿಯು ಮನೆಗೆ ಬಂದರೆ, ಅವನು ಕಳ್ಳನಿರಲಿ, ಚಾಂಡಾಲನಿರಲಿ, ಹರುಷದಿಂದ ಮತ್ತು ಮನೋಭಾವನೆಯಿಂದ ಅವನನ್ನು ಪೂಜಿಸಬೇಕು. ||೮೨|| ಯಮನು ತನ್ನ ದೂತರನ್ನು ಕುರಿತು—“ವೈಶ್ವದೇವ ಕರ್ಮವನ್ನು ಮಾಡದೆ ಇರುವವನನ್ನು, ಅತಿಥಿಯು ಮನೆಗೆ ಬಂದಾಗ ಅನ್ನವನ್ನು ಹಾಕದೆ ಇರುವವನನ್ನು ||೮೩|| ನಮ್ಮೆಡೆಗೆ ತಕ್ಕೊಂಡು ಬರಬೇಕು. ಯಾರು ವಿದ್ಯುಕ್ತವಾಗಿ ಪೂಜಿಸುವರೋ ಅಂಥವರ ಹತ್ತರ ನೀವು

‡ ಅಪಸ್ತಂಬ ಸೂತ್ರದಂತೆ ಅರು ಆದರೆ ಇತರ ಶಾಖೆಯ ಅಹುತಿಗಳು ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆಯಾಗಿವೆ.

* ನಾಲ್ಕು ಗ್ರಾಸಗಳು—‘ಅಗ್ರಗ್ರಾಸಚತುಷ್ಟಯಂ’ |

ಹೋಗಕೂಡದು. ಹೀಗೆಂದು ನಮಗೆ ವಿಷ್ಣುವಿನ ಆಜ್ಞೆಯುಂಟು” ||೮೪|| ಅತಿಥಿಯು ಮಾತಾಪಿತೃಘಾತಕಿ
ಯಾಗಲಿ, ನಾಯಿ, ನೀಚ, ಚಾಂಡಾಲನೇ ಆಗಿರಲಿ, ವೈಶ್ವದೇವದ ಸಮಯಕ್ಕೆ ಬಂದರೆ, ಅವರಿಗೆ ಅನ್ನದಾನ
ಮಾಡಬೇಕು. ||೮೫|| ಅತಿಥಿಯ ಕುಲಗೋತ್ರಗಳನ್ನು ವಿಚಾರಿಸದೆ ಕೂಡಲೇ ಅನ್ನವನ್ನು ಹಾಕಬೇಕು.
ಅವನು ಹಾಗೇ (ವಿಮುಖನಾಗಿ) ಹೋದರೆ ಹದಿನಾರು ವರ್ಷಗಳ ವರೆಗೆ ಮನೆಗೆ ಪಿತರರು ಬರಲಾರರು. ||೮೬||
ತಾನು ಪ್ರವಾಸದಲ್ಲಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ವೈಶ್ವದೇವವನ್ನು ಬಿಡಲಾಗದು. ಔಷಧ, ತುಪ್ಪ, ಮೊಸರು, ಹಾಲು,
ಕಂದ-ಮೂಲ, ಫಲಗಳಿಂದಾದರೂ ದೇವಯಜ್ಞ ಮಾಡಬೇಕು. ||೮೭|| ಸಾಧು ಜನರು ಅನ್ನವಿಲ್ಲದೆ ಅನ್ನ
ಧಾನ ಮಾಡಬಾರದು. ಪಂಚಮಹಾಯಜ್ಞ ಮಾಡದೆ, ಇರುವ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು “ಚಂದ್ರಾಯಣ” ವ್ರತವನ್ನು
ಆಚರಿಸಬೇಕು. ||೮೮|| ಮನೆಯಲ್ಲಿ ವೈಶ್ವದೇವಕ್ಕೆ ಮೊದಲು ಭಿಕ್ಷೆಗಾಗಿ ಯಾವನೊಬ್ಬನು ಬಂದರೆ ಭಿಕ್ಷೆ
ನೀಡಬೇಕು. ಅದರಿಂದ ಪಾಪವು ದೂರಾಗುವದು. ವೈಶ್ವದೇವ ಮಾಡಿದ ಫಲವು ದೊರಕುವದು. ||೮೯||
ಒಲಿಹರಣವನ್ನು ಹಾಕಿ, ತಾನೇ ಅದನ್ನು ತೆಗೆದರೆ, ಚಂದ್ರಾಯಣವನ್ನು ಆಚರಿಸಬೇಕು. ತಾನು ತೆಗೆಯು
ವದರಿಂದ ದೋಷವುಂಟು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಬೇರೆಯವರಿಂದ ತೆಗೆಯಿಸಬೇಕು. ||೯೦|| ಒಲಿಹರಣವನ್ನು ತೆಗೆ
ಯದೆ ಊಟ ಮಾಡಿದರೆ, ಕೂಡಲೇ ಆರು ಪ್ರಾಣಾಯಾಮಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಅದರಿಂದ ಪಾಪವು ದೂರಾ
ಗುವದೆಂದು ಶ್ರೀ ಗುರುಗಳು ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಿಗೆ ಹೇಳಿದರು ||೯೧|| ಗೃಹಪೂಜೆ ಮಾಡಿ ಗೋಗ್ರಾಸವನ್ನು
ಕೊಡುವುದು ವಿಶೇಷವು. ನಿತ್ಯ ಶ್ರಾದ್ಧ ಮಾಡುವದಕ್ಕಾಗಿ ತೃಕ್ತಮಾಡಿ ಸಮರ್ಪಿಸಬೇಕು. ||೯೨|| ಸ್ವಧಾ
ಕಾರ, ಪಿಂಡದಾನ ಮತ್ತು ಆಗ್ನಿಕರಣ ಮಾಡಲಾಗದು. ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಗೆ ತಾಂಬೂಲದಾನ ಮತ್ತು ದಕ್ಷಿಣೆ
ಯನ್ನು ಕೊಡಲಾಗದು. ||೯೩|| ವೈಶ್ವದೇವವಾದನಂತರ, ಮನೆಯ ಬಾಗಿಲಲ್ಲಿ ನಿಂತು, ಅತಿಥಿಯ ದಾರಿ

ಕಾಯಬೇಕು. ಅತಿಥಿಯು ಬಂದುದಾದರೆ, ಆತನ ಪೂಜೆ ಮಾಡಬೇಕು. ||೯೪|| ಒಂದೆ ಬಂದ ಅತಿಥಿಯನ್ನು ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಪೂಜಿಸಬೇಕು. ಇಲ್ಲವೆ ಸಂಜೆಯ ಸಮಯಕ್ಕೆ ಬಂದರೂ ಸಹ ಪೂಜಿಸಬೇಕು. ||೯೫|| ವೇದಶಾಸ್ತ್ರಗಳು “ವರ್ಣಾನಾಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಗುರುಃ” ನಾಲ್ಕು ವರ್ಣಗಳಿಗೆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ಗುರುವು. ವೈಶ್ಯದೇವ ಸಮಯಕ್ಕೆ ಬಂದ ಅತಿಥಿಯು ‘ಸರ್ವಗುರು’ವೆಂದು ತಿಳಿಯಬೇಕು. ||೯೬|| ವೈಶ್ಯದೇವ ಸಮಯಕ್ಕೆ ಬಂದ ಅತಿಥಿಯನ್ನು ಪೂಜಿಸಲು, ಆ ಪೂಜೆ ಎಲ್ಲ ದೇವತೆಗಳಿಗೂ ಮುಟ್ಟುವದು. ಅದರಿಂದ ಬ್ರಹ್ಮ-ಇಂದ್ರ-ಅಗ್ನಿ ದೇವತೆಗಳು ಸಂತುಷ್ಟರಾಗುವರು. ||೯೭|| ವಾಯುಗಣವೂ ಅರ್ಯಮಾದಿ ದೇವಗಣವೂ ಸದಾಶಿವನೂ ಸಂತುಷ್ಟರಾಗುವರು. ಏಕೋಭಾವದಿಂದ ಪೂಜೆ ಮಾಡಲು, ಎಲ್ಲ ದೇವತೆಗಳು ಸಂತುಷ್ಟರಾಗುವರು. ||೯೮|| ಅತಿಥಿಯ ಪಾದಪ್ರಕ್ಷಾಲನೆ ಮಾಡುವದರಿಂದ (ಕಾಲು ತೊಳೆಯುವದರಿಂದ) ಪಿತ್ಯಗಳೆಲ್ಲರೂ ತೃಪ್ತರಾಗುವರು. ಅನ್ನದಾನದಿಂದ ಬ್ರಹ್ಮ ವಿಷ್ಣು-ಮಹೇಶ್ವರರು ತೃಪ್ತರಾಗುವರು. ||೯೯|| ಯತೀಶ್ವರರು, ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಗಳು ತನ್ನ ಮನೆಗೆ ಯಾವಾಗ ಬರುವರೋ, ಆಗ ಅವರಿಗೆ ತಪ್ಪದೆ ಅನ್ನದಾನ ಮಾಡಬೇಕು. ಅದರಿಂದ ಮಹಾಪುಣ್ಯವುಂಟು. ||೧೦೦|| ಒಂದು ತುತ್ತು ಅನ್ನವನ್ನು ಕೊಡುವದರಿಂದ ವೇರು ಪರ್ವತಕ್ಕೆ ಸಮನಾದ ಪುಣ್ಯವುಂಟು. ಮತ್ತು ಅನ್ನದೊಡನೆ ನೀರು ಕೊಡುವದು ಸಮುದ್ರಕ್ಕೆ ಸಮನಾದ ದಾನವೆನಿಸುವದು. ||೧|| ಮನೆಗೆ ಅತಿಥಿಯು ಬಂದಿರುವಾಗ, ಅವನನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಊಟಮಾಡಿದರೆ, ನಿಶ್ಚಿತವಾಗಿ ನಾಯಿಯ ಯೋನಿಯಲ್ಲಿ ಜನ್ಮ ತಾಳಿ, ಅನಂತರ ಕತ್ತಿಯಾಗಿ ಹುಟ್ಟುವನು ||೨|| ಅತಿಥಿಯನ್ನು ಪೂಜಿಸಿ ಅವನೊಡನೆ ಊಟ ಮಾಡಬೇಕು. ತಮ್ಮಿಬ್ಬರಲ್ಲಿ ಅನ್ನವನ್ನು ಭಿನ್ನ ಮಾಡಲಾಗದು. ಅಂದರೆ ತನಗೊಂದು ಅತಿಥಿಗೆ ಮತ್ತೊಂದು ಹಾಕಲಾಗದು. ಸಂಕ್ತಿಭೇದ ಮಾಡುವದು ದೊಡ್ಡ

ದೋಷಕ್ಕೆ ಕಾರಣವು. ||೩|| ಗೃಹಸ್ಥನಾದವನು ಸಂಜೆ ಮುಂಜಾವುಗಳಲ್ಲಿ ಸಂತೋಷದಿಂದ ಊಟಮಾಡಬೇಕು. ಕಾಲು ತೊಳೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಅವು ಹಸಿಯಾಗಿರಬೇಕು. ||೪|| ಎರಡು ಕಾಲುಗಳು ಎರಡು ಕೈಗಳು ಮತ್ತು ಮುಖ ಈ ಐದು ಸ್ಥಾನಗಳು ಹಸಿಯಾಗಿರಬೇಕು. ಅದರಿಂದ ಪುರುಷನು ಶತಾಯುಷಿಯಾಗುವನು. ||೫|| ಊಟಕ್ಕೆ ಪೂರ್ವಕ್ಕೆ ಮೋರೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಕೂಡಬೇಕು. ಊಟ ಮಾಡುವ ಸಮಯಕ್ಕೆ ಮೌನಿಯಾಗಿರಬೇಕು. ಎರಡೂ ಕಾಲುಗಳನ್ನು ಜೋಡಿಸಿಕೊಂಡು ಏಕಚಿತ್ತದಿಂದ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ||೬|| ಚತುಷ್ಕೋನಮಂಡಲ ಮಾಡಿ, ಅದರ ಮೇಲೆ ಭಸ್ಮವನ್ನು ಪ್ರೋಕ್ಷಿಸಬೇಕು. ಕ್ಷತ್ರಿಯರಿಗೆ ತ್ರಿಕೋನ ಕಾರದ ಮಂಡಲವು. ವೈಶ್ಯರಿಗೆ ವರ್ತುಲಾಕಾರವು. ||೭|| ಶೂದ್ರರಿಗೆ ಅರ್ಧಚಂದ್ರಾಕಾರ ಮಂಡಲ ಮಾಡಬೇಕು. ಅನಂತರ ಸುರಶ್ರೇಷ್ಠರಾದ ಆದಿತ್ಯ - ವಸು - ರುದ್ರ - ಬ್ರಹ್ಮರನ್ನು ಆ ಮಂಡಲದಲ್ಲಿ ಆವಾಹನ ಮಾಡಬೇಕು. ಅಂದರೆ ಕರೆಯಬೇಕು. ||೮|| ಪಿತಾಮಹಾದಿ ದೇವತೆಗಳು ಆ ಮಂಡಲದಲ್ಲಿ ಉಪಜೀವನ ಮಾಡುವರು. ಈ ಕಾರಣದಿಂದ ಮಂಡಲ ಮಾಡಬೇಕು. ಮಂಡಲವಿಲ್ಲದೆ ಊಟ ಮಾಡಬಾರದು. ||೯|| ಒಂದು ವೇಳೆ ಮಂಡಲವಿಲ್ಲದೆ ಊಟ ಮಾಡಿದರೆ, ರಾಕ್ಷಸರು ಆ ಅನ್ನರಸವನ್ನು ಒಯ್ಯುವರು. ಮತ್ತು ಪಿಶಾಚಿಗಳು, ಅಸುರರು, ರಾಕ್ಷಸರು ಇವರೆಲ್ಲರಿಗೆ ಅನ್ನವನ್ನು ಒಯ್ಯಲು ಅನುಕೂಲನಾಗುವುದು. ||೧೦|| ಪೂರ್ವಕ್ಕೆ ಮೋರೆ ಮಾಡಿ ಊಟಕ್ಕೆ ಕೂಡುವುದು ಉತ್ತಮ ಪಕ್ಷವು. ಪಶ್ಚಿಮಕ್ಕೆ ಮಧ್ಯಮವು. ಪಿತ್ತಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಕ್ಕೆ ಮುಖ ಮಾಡಬೇಕು. ಅದರೆ ಯಾವಾಗಲೂ * ದಕ್ಷಿಣಕ್ಕೆ ಮುಖ ಮಾಡಿ ಕೂಡಬೇಕು. ||೧೧|| ಊಟ

* ಆಯುಷ್ಯಂ ಪ್ರಾಣ್ಯುಖೋ ಭುಂಕ್ತೇ, ಯಶಸ್ಯಂ ದಕ್ಷಿಣಾಮುಖಃ | ಶ್ರಿಯಂ ಪ್ರತ್ಯುಖೋ ಭುಂಕ್ತೇ ಮತಂ ಭುಂಕ್ತೇ (ಮುಂದಿನ ಪುಟಕ್ಕೆ)

ಮಾಡಲು, ಬಂಗಾರ, ಬೆಳ್ಳಿ, ತಾಮ್ರದ ಪಾತ್ರೆಗಳು, ಕಮಲದ ಎಲೆ, ಮುತ್ತುಗದ ಎಲೆಗಳಿಂದಾದ ಪತ್ರಾವಳಿ ಇವೆಲ್ಲವು ಪುಣ್ಯಪಾತ್ರಗಳೆನಿಸುವವು. ||೧೨|| ಗೃಹಸ್ಥನು ತಾಮ್ರದ ಪಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಉಣ್ಣಲಾಗದು. ಯತಿಯು ಬಂಗಾರ-ಬೆಳ್ಳಿಯ ಪಾತ್ರೆಗಳನ್ನೂ, ತಾಮ್ರ, ಶಿಂಪು, ಶಂಖದ ಪಾತ್ರೆಗಳನ್ನೂ ವರ್ಜಿಸಬೇಕು. ಯತಿಗಳಿಗೆ ಸ್ಪಟಿಕ, ಕಲ್ಲಿನ ಪಾತ್ರೆಗಳು ತಕ್ಕವು. ||೧೩|| ಬಾಳೆಯ ದಿಂಡಿನ ಪಾತ್ರೆ, ಜಲವನ್ನು ಮುಟ್ಟಿದ ಕಮಲದ ಪಾತ್ರೆ ತೇಗಿನ ಎಲೆ ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಊಟಮಾಡಿದರೆ, ಚಾಂದ್ರಾಯಣವನ್ನು ಆಚರಿಸಬೇಕು. ||೧೪|| ಆಲ, ಅರಳೆ, ಎಕ್ಕೆ, ಪಡವಲ, ಕದಂಬ ಮತ್ತು ಕೋಮಲವಾದ ಕಂಚಿವಾಳದ ಎಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಊಟ ಮಾಡಿದರೆ, ಕೂಡಲೆ ಚಾಂದ್ರಾಯಣವನ್ನು ಆಚರಿಸಬೇಕು. ||೧೫|| ಲೋಹಪಾತ್ರೆ, ತಾಮ್ರ, ಮಣ್ಣು ಅವುಗಳ ಪಾತ್ರೆಗಳಲ್ಲಿ, ಎಲೆಗಳ ಹಿಂಬದಿಯಲ್ಲಿ, ಹತ್ತಿಯ ಎಲೆಯಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ವಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ಊಟ ಮಾಡಲು, ನರಕವು ದೊರಕುವುದು. ||೧೬|| ಕಂಚಿನ ಪಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಉಣ್ಣುವುದರಿಂದ ಯಶ, ಬಲ, ಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ಆಯುಷ್ಯಗಳು ನಿತ್ಯವೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬೆಳೆಯುವವು. ಆದ್ದರಿಂದ ಗೃಹಸ್ಥರಿಗೆ ಕಂಚಿನ ಪಾತ್ರೆಯು ಮುಖ್ಯವಾಗಿದೆ. ||೧೭|| ಈ ಉಣ್ಣುವ ಪಾತ್ರೆಯು ಐದು ಸೇರು ಭಾರವುಳ್ಳದ್ದಾಗಿರಬೇಕು. ಅದರಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆಯಾಗಿರಲಾಗದು. ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ಉತ್ತಮೋತ್ತಮವೆಂದರೆ,

ಉದಜ್ಯುಖಃ || ಆಯುಷ್ಯದ ಬೆಳೆಗೆಯನ್ನು ಬಯಸುವವನು ಪೂರ್ವಕ್ಕೆ ಮುಖ ಮಾಡಿ, ಯಶದ ಬೆಳೆಗೆಯನ್ನು ಬಯಸುವವನು ದಕ್ಷಿಣಕ್ಕೆ, ಸಂಪತ್ತು ಬಯಸುವವನು ಪಶ್ಚಿಮಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ಸತ್ಯದ ಫಲವನ್ನು ಬಯಸುವವನು ಉತ್ತರಕ್ಕೆ ಮೋರೆ ಮಾಡಿ ಉಣ್ಣಬೇಕು (ಮನು ೨-೫೨). ದೇವಲಸ್ಮೃತಿಯಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳುಳ್ಳವನು ಉತ್ತರಕ್ಕೆ ಮೋರೆ ಮಾಡಿ ಉಣ್ಣಬಾರದೆಂದು ಹೇಳಿದೆ. ಪ್ರಯೋಗ ಪಾರಿಜಾತದಲ್ಲಿ ತಾಯಿ-ತಂದೆಗಳು ಜೀವಂತವಾಗಿರುವವರು ದಕ್ಷಿಣಕ್ಕೆ ಮೋರೆ ಮಾಡಿ ಉಣ್ಣಬಾರದೆಂದು ಹೇಳಿದೆ. ಯಾವಾಗಲೂ ದಕ್ಷಿಣ ದಿಕ್ಕನ್ನು ಪರ್ಜ್ಯ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಎಷ್ಟೋ ಕಡೆಗೆ ಆಧಾರವು ದೊರಕುವುದು.

ಹದಿನಾರು ಸೇರಿನದು. ಅದು ಬಂಗಾರದ ಪಾತ್ರೆಗೆ ಸಮವಾದುದು. ||೧೮|| ಕಂಚಿನ ಪಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿನ ಊಟ (ತಾಂಬೂಲ ಸಹಿತ) ಅಭ್ಯಂಗ ಸ್ನಾನ, ಇವು ಗೃಹಸ್ಥನಿಗೆ ಮುಖ್ಯವಾಗಿವೆ. ಆದರೆ ಇವು ಯತಿ, ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿ ಮತ್ತು ವಿಧವಾ ಸ್ತ್ರೀಯರು ಇವರೆಲ್ಲರಿಗೆ ವರ್ಜ್ಯವಾಗಿವೆ. ||೧೯|| ಔಡಲ ಎಲೆಯಲ್ಲಿ ಉಣ್ಣುವದು, ನಾಯಿಯ ಚರ್ಮದಲ್ಲಿ ಉಣ್ಣುವುದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ನಿಷೇಧವು. ಮತ್ತು ಅದಕ್ಕಿಂತ ನಿಷೇಧದ ಸಂಗತಿಯೆಂದರೆ, ಅನ್ಯರು ಉಂಡ ತಾಟಿನಲ್ಲಿ ಉಣ್ಣುವದು. ||೨೦|| ಒಡಕು ಕಂಚಿನ ಪಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಉಣ್ಣುವದು ಮಹಾದೋಷಕರವು. ಸಂಧ್ಯಾಸಮಯಕ್ಕೆ ಅಂದರೆ ಸೂರ್ಯಾಸ್ತ ಸಮಯಕ್ಕೆ ಉಂಡರೆ ಮಹಾಪಾತಕಿಯಾಗುವನು. || ೨೧ || ಪತಿತನು ಬಳಿಯಲ್ಲಿರುವಾಗ ಊಟ ಮಾಡಲಾಗದು. ಶೂದ್ರನು ಊಟ ಮಾಡಿ, ಉಳಿದ ಅನ್ನವನ್ನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ಉಣ್ಣಲಾಗದು. ||೨೨|| ಹಿರಿಯರ ಶ್ರಾದ್ಧವನ್ನು ಮಾಡಿದ ದಿವಸ ತನ್ನೊಂದಿಗೆ ಒಂದೇ ಪಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಬಾಲಕರನ್ನು ಉಣ್ಣಲು ಕರಕೊಳ್ಳಬಾರದು. ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ತನ್ನ ಆಸನವನ್ನು ತಾನೇ ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳಬಾರದು. ||೨೩|| ತನ್ನ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಆಪೋಶನವನ್ನು ತಕ್ಕೊಳ್ಳಬಾರದು. ತನ್ನ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಎಣ್ಣೆ ಹಾಕಿಕೊಂಡು, ತಾನು ಅಭ್ಯಂಗ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಾರದು. ಇವೆರಡನ್ನೂ (ಒಂದೊಂದೇ ಆದರೂ) ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವವನು ಮಂದಮತಿಯು. ||೨೪|| ಊಟದ ವೇಳೆಗೆ ತನ್ನ ಕೈಯಿಂದ ಮಂಡಲವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಕೂಡದು. ಹಾಗೆ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಆಯುಷ್ಯ ಕ್ಷಯವಾಗುವದು. ಮತ್ತು ಆತನು ಪುತ್ರಘಾತಕನಾಗುವನು. ||೨೫|| ಅನ್ನವನ್ನು ಬಡಿಸುವ ಮೊದಲು, ಪಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ತುಪ್ಪವನ್ನು ಹಾಕಬೇಕು. ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಬಡಿಸಿದ ಅನ್ನಕ್ಕೆ ನಮಸ್ಕರಿಸಬೇಕು. ಪ್ರಾಣಾಹುತಿಯನ್ನು ತಕ್ಕೊಳ್ಳುವಾಗ ತನ್ನ ಕೈಯಿಂದ ತುಪ್ಪವನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳಲಾಗದು ||೨೬|| ಎಲೆಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಹಾಕಿದ ಮೇಲೆ ವ್ಯಾಹೃತಿ ಮಂತ್ರ (ಓಂ ಭೂರ್ಭುವಃಸ್ವಃ ಮಂತ್ರ ಅಥವಾ ಗಾಯತ್ರಿ ಮಂತ್ರ)

ದಿಂದ ಅನ್ನವನ್ನು ಸ್ತೋತ್ರಿಸಿ, ಪವಿತ್ರಗೊಳಿಸಬೇಕು. ಪರಿಷಿಂಚನ ಮಂತ್ರದಿಂದ ಪರಿಷಿಂಚನ ಮಾಡಬೇಕು. ಅನಂತರ ಚಿತ್ರಗುಪ್ತರನ್ನು ನಮಿಸಬೇಕು. ||೨೭|| ಚಿತ್ರಗುಪ್ತರಿಗೆ ಒಲಿಯನ್ನು ಹಾಕಿ, ಅದೇ ವಿಧವಾಗಿ ತೆಗೆಯಬೇಕು. ಮತ್ತು ಎಡಗೈಯನ್ನು ತೊಳೆದು, ಎಲೆಯನ್ನು ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹಿಡಿಯಬೇಕು. ||೨೮|| ಎಡಗೈ ಯೊಳಗಿನ ಹೆಬ್ಬೆರಳು, ತರ್ಜನಿ ಮತ್ತು ನಡಬೆರಳುಗಳಿಂದ ಪಾತ್ರೆಯನ್ನು ಹಿಡಿಯಬೇಕು. ಬೇರೆಯವರಿಂದ ಬಲಗೈಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ತೀರ್ಥದ ಸೌಟು ನೀರು ಹಾಕಿಸಿಕೊಂಡು ಆಪೋಶನ ತಕ್ಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ||೨೯|| ಆಪೋಶನ ಕ್ಕಾಗಿ ಹಾಕಿಸಿಕೊಂಡ ನೀರನ್ನು ಬಿಟ್ಟು, ಬೇರೆ ನೀರನ್ನು ಕೈಯಲ್ಲಿ ತಕ್ಕೊಂಡರೆ, ಅದು ನಾಯಿಯ ಮೂತ್ರ ವನ್ನು ತಕ್ಕೊಂಡಂತೆ ಆಗುವುದು. ಏಕಚಿತ್ತದಿಂದ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳು. ||೩೦|| ಆಪೋಶನ ತಕ್ಕೊಳ್ಳುವ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಿಗೆ ನಮಸ್ಕರಿಸಿದರೆ, ಮಹಾದೋಷವುಂಟಾಗುವದು. ಮತ್ತು ಅವನಿಂದ ಆಶೀರ್ವಾದವನ್ನು ತಕ್ಕೊಳ್ಳಲಾಗದು. ಹಾಗೆ ಮಾಡಿದರೆ, ಇಬ್ಬರಿಗೂ ದೋಷವುಂಟು. ||೩೧|| ಊಟಕ್ಕೆ ಕುಳಿತಿರುವಾಗ ಮೌನಿಯಾಗಿರಬೇಕು, ಶಬ್ದಾದಿಗಳನ್ನು ಮಾತಾಡಕೂಡದು. ಮಂತ್ರಪೂರ್ವಕ ಆಪೋಶನವನ್ನು ತಕ್ಕೊಳ್ಳ ಬೇಕು. ಅನಂತರ ಪ್ರಾಣಾಹುತಿಗಳನ್ನು ತಕ್ಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ||೩೨|| ಆಪೋಶನವಿಲ್ಲದೆ ಊಟ ಮಾಡಿದರೆ ಪಾಪ ಬರುವದು. ಆ ಪಾಪವನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಒಂದು ನೂರಾವಂಟು ಗಾಯತ್ರಿ ಜಪಮಾಡಿದರೆ, ದೋಷದ ಪರಿಹಾರವಾಗುವದು. ||೩೩|| ಪ್ರಾಣಾಹುತಿಯ ವಿಧಾನವನ್ನು ಹೇಳುವೆನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣನೆ! ಕೇಳು. ಪ್ರಾಣಾಗ್ನಿಹೋತ್ರವನ್ನು ಮಾಡಿದರೆ, ಎಲ್ಲ ಪಾಪಗಳು ಹೋಗುವವು. ||೩೪|| ಕಪ್ಪುರದ ರಾಶಿಗೆ ಅಗ್ನಿಯ ಸ್ಪರ್ಶವಾದರೆ ಸಾಕು. ಕೂಡಲೆ ಸುಟ್ಟು ಹೋಗುವದು. ಅದರಂತೆ ಪಾಪಗಳು ನಾಶವಾಗುವವು. ||೩೫|| ಪ್ರಾಣಾಹುತಿಯ ಲಕ್ಷಣವೆಂದರೆ, ಚತುರ್ವಿಧ ಪುರುಷಾರ್ಥಗಳು ಸಾಧಿಸುವವು. ಅನ್ನವನ್ನು

ಸ್ಪರ್ಶಿಸಿ, ಪ್ರಖ್ಯಾತವಾದ ಗೀತಾ ಶ್ಲೋಕವನ್ನು ಅನ್ನಬೇಕು. ||೩೬|| (ಶ್ಲೋಕ) ಅಹಂ ನೈಶ್ಯಾನರೋ
ಭೂತ್ವಾಪ್ರಾಣಿನಾಂ ದೇಹಮಾಶ್ರಿತಃ | ಪ್ರಾಣಾಪಾನ ಸಮಾಯುಕ್ತಃ ಪಚಾಮ್ಯನ್ನಂ ಚತುರ್ವಿ
ಧಮ್ ||೩೭|| *ಅನ್ನಂ ಬ್ರಹ್ಮ, ರಸೋ ವಿಷ್ಣುಃ, ಭೋಕ್ತಾ ದೇವ ಗಿರಿಜಾರಮಣಃ ಹೀಗೆ ಮಂತ್ರವನ್ನು
ನುಡಿದು 'ಅಗ್ನಿರಸ್ಮಿ' ಮಂತ್ರವನ್ನು ಜಪಿಸಬೇಕು. ||೩೮|| ಅನಂತರ ಪ್ರಾಣಾಹುತಿಯನ್ನು ತಕ್ಕೊಳ್ಳಬೇಕು.
ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ ಐದು ಮಂತ್ರಗಳಿವೆ. ಒಂದು ತುಸು ಅನ್ನ-ತರ್ಜನಿ, ಮಧ್ಯಮಾ (ನಡು), ಅಂಗುಷ್ಠ
ಈ ಮೂರು ಬೆರಳಿನಿಂದ ತಕ್ಕೊಂಡು "ಪ್ರಾಣಾಯುಸ್ವಾಹಾ" ಎಂದು ಬಾಯಿಯಲ್ಲಿ ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.
||೩೯|| ನಡು- ಅನಾಮಿಕ- ಅಂಗುಷ್ಠ ಈ ಮೂರು ಬೆರಳುಗಳಿಂದ ತುಸು ಅನ್ನವನ್ನು ತಕ್ಕೊಂಡು
'ಅಪಾನಾಯುಸ್ವಾಹಾ' ಎಂದು ಬಾಯಿಯಲ್ಲಿ ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಅನಾಮಿಕ, ಕಿರಿ, ಹೆಬ್ಬೆರಳುಗಳಿಂದ
ತಕ್ಕೊಂಡ ಅನ್ನವನ್ನು 'ವ್ಯಾನಾಯುಸ್ವಾಹಾ' ಎಂದು ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ||೪೦|| ಹೆಬ್ಬೆರಳು-ತರ್ಜನಿ-
ಕಿರಿಬೆರಳುಗಳಿಂದ †'ಉದಾನಾಯುಸ್ವಾಹಾ' ಎಂದೂ, ಐದೂ ಬೆರಳುಗಳಿಂದ 'ಸಮಾನಾಯುಸ್ವಾಹಾ'
ಎಂದೂ ತುಸು ತುಸು ಅನ್ನವನ್ನು ಬಾಯಿಯಲ್ಲಿ ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ||೪೧|| ಪ್ರಾಣಾಹುತಿಗಾಗಿ ತಕ್ಕೊಂಡ
ಅನ್ನವನ್ನು ಹಲ್ಲುಗಳಿಗೆ ಹಚ್ಚದೆ, ನಾಲಿಗೆಯಿಂದ ಕೂಡಲೆ ನುಂಗಿ, ಅನಂತರ ಮೌನಿಯಾಗಿರಬೇಕು.

* ಅನ್ನಂ ಬ್ರಹ್ಮ ರಸೋ ವಿಷ್ಣು ಭೋಕ್ತಾ ದೇವೋ ಮಹೇಶ್ವರಃ | ಏವಂ ಧ್ಯಾತ್ವಾ ತು ಯೋ ಭುಂಕ್ತೇ ಸೋಽನ್ನಂ-
ದೋಷೈರ್ನ ಲಿಪ್ಯತೇ ||

† ಮಗ್ನೇದಿಗಳು ತರ್ಜನಿ ಬೆರಳು ಬಿಟ್ಟು ಉಳಿದ ನಾಲ್ಕು ಬೆರಳುಗಳಿಂದ ಅಹುತಿ ಕೊಡಬೇಕು. (ತರ್ಜನೀಂ ಬಹಿಃ
ಕೃತ್ವಾ ಉದಾನೇ ಜುಹುಯಾದ್ಬುಧಃ- ಶೌನಕ||

||೪೨|| ಮೌನಿ ಯಾಗಿರುವ ಸಂದರ್ಭಗಳನ್ನೂ ವಿಧಾನವನ್ನೂ ಹೇಳುವೆ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳಿರಿ. ‡ ಸ್ನಾನ ಮಾಡುವಾಗ, ಮೌನಿಯಾಗಿರಬೇಕು. ಇಲ್ಲವಾದರೆ ಸ್ನಾನದ ಫಲವನ್ನು ವರುಣನು ಒಯ್ಯುವನು. ||೪೩|| ಹೋಮವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿರುವಾಗ ಮೌನಿಯಾಗಿರದಿದ್ದರೆ, ತಕ್ಷಣವೇ ಲಕ್ಷ್ಮಿಯು ಹೋಗುವಳು. ಊಟ ಮಾಡುತ್ತಿರುವಾಗ ಮೌನವನ್ನು ಪಾಲಿಸದಿದ್ದರೆ, ಅಪಮೃತ್ಯುವುಂಟಾಗುವದು. ||೪೪|| ಮೌನಿಯಾಗಿರುವದು ಅಶಕ್ಯವಾಗಿದ್ದರೆ ಪ್ರಾಣಾಹುತಿಗಳನ್ನು ತಕ್ಕೊಳ್ಳುವವರೆಗಾದರೂ ಮೌನಿಯಾಗಿರಬೇಕೆಂದೆ, ಶ್ರೀ ಗುರುಗಳು ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಿಗೆ ಹೇಳಿದರು. ||೪೫|| “ತಂದೆ ಅಥವಾ ಹಿರಿಯ ಅಣ್ಣನು ಜೀವಂತವಾಗಿರುವವನು, ಮೌನಿಯಾಗಿರಕೂಡದು. ಆದರೆ ಶ್ರಾದ್ಧಾನ್ನವನ್ನು ಉಣ್ಣುವಾಗ, ಮೌನಿಯಾಗಿರಬೇಕು. ||೪೬|| ಪಂಚ ಪ್ರಾಣಾಹುತಿಗಳನ್ನು ತಕ್ಕೊಳ್ಳುವಾಗ, ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಮೌನವು ಗ್ರಾಹ್ಯವಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ತಂದೆ ಇಲ್ಲವೇ ಅಣ್ಣನು ಜೀವಂತನಾಗಿರುವಾಗ ಮೌನಿಯಾಗಿದ್ದರೆ, ಅಧಃಪಾತವುಂಟಾಗುವದು. ||೪೭|| * ಮೊದಲು ಸವಿಯಾದ ಅನ್ನವನ್ನು ಉಂಡು ಆ ಮೇಲೆ ಉಳಿದುದನ್ನು ಊಟ ಮಾಡಬೇಕು. ಮತ್ತು ಮೊದಲು ದ್ರವ್ಯಾನ್ನ ತಿಳುವಾದ ಅನ್ನವನ್ನೂ ನಡುವೆ ಬಿರುಸಾದ ಅನ್ನವನ್ನೂ ||೪೮|| ಊಟದ ಕೊನೆಗೆ ಮತ್ತೆ ದ್ರವ್ಯಾನ್ನ ಉಣ್ಣಬೇಕು. ಅಂದರೆ ಶರೀರ ಬಲವು ಕಡಿಮೆಯಾಗದು. ಆದಷ್ಟು ಬೇಗ ಊಟವನ್ನು ಮುಗಿಸಬೇಕು. ||೪೯|| ಆಕಳು ನೀರು ಕುಡಿಯಲು ಬೇಕಾಗುವಷ್ಟು ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಊಟ ಮಾಡಬೇಕು.

‡ ಸ್ನಾ ಸ್ಯತೋ ವರುಣಃ ಕಾಂತಿಂ ಜುವ್ಹತೋಽಗ್ನಿಃ ಶ್ರೀಯಂ ಹರೇತ್ ಭುಂಜತೋ ಯಮ ಅಯುಷ್ಯಂ ತಸ್ಮಾನ್ನಾನಂ ತ್ರಿಷು ಸ್ಮೃತಮ್ ||

*ಪ್ರಾಗ್ಗ್ವಂ ಪುರುಷೋಽಶ್ವೀಯಾನ್ಮಧ್ಯೇ ತು ಕಠಿನಂ ಪುನಃ| ಅನ್ನೇ ಪುನರ್ವಾಸೀತು ಬಲಾರೋಗ್ಯೇ ನ ಮುಂಜತಿ||ವಿ.ಪು

ಬೇಗ ಉಣ್ಣುವವನು ಸುಖಿಯು ||೧೫೦|| ಊಟ ಮಾಡುವ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನೂ ತುತ್ತುಗಳ ಮಿತಿಯನ್ನೂ ಹೇಳುವೆ ಕೇಳಿರಿ. ಸನ್ಯಾಸಿಗಳು, ಮುನೀಶ್ವರರು, ಯತಿಗಳು ಎಂಟು ತುತ್ತು ಉಣ್ಣಬೇಕು. ||೧೫೧|| ವಾನ ಪ್ರಸ್ಥಾಶ್ರಮಿಯಾದ ಪುರುಷನು ಹದಿನಾರು ತುತ್ತುಗಳನ್ನು, ಗೃಹಸ್ಥನು ಮುವತ್ತೆರಡು ತುತ್ತುಗಳನ್ನು ಉಣ್ಣಬೇಕು. ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ತುತ್ತುಗಳ ಮಿತಿಯಿಲ್ಲ. ||೧೫೨|| ತುತ್ತುಗಳ ಪ್ರಮಾಣವು ಬಾಯಿಯಲ್ಲಿ ಹಿಡಿಸುವಷ್ಟಿರಬೇಕು. ದೊಡ್ಡ ತುತ್ತು ಬಲುಮೆಯಿಂದ ಬಾಯಿಯಲ್ಲಿ ಹಾಕಿಕೊಂಡರೆ, ಎಂಜಲವನ್ನೊಂಡ ಫಲವುಂಟಾಗುವದು. ||೧೫೩|| ಕೈಯಲ್ಲಿ ತಕ್ಕೊಂಡ ತುತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಅರ್ಧವನ್ನೇ ಕಡಿದು ಬಾಯಲ್ಲಿ ತಕ್ಕೊಂಡು ಉಳಿದ ಅರ್ಧವನ್ನು ತಾಟಿನಲ್ಲಿ ಇಡಲಾಗದು. ಹಾಗೆ ಮಾಡುವದು ಎಂಜಲೂಟವೆನಿಸುವದು. ಅದಕ್ಕೆ ಚಾಂದ್ರಾಯಣವನ್ನು ಆಚರಿಸಬೇಕಾಗುವದು. ||೧೫೪|| ಆಪ್ತೇಷ್ಟರು ಮೊದಲಾದವರೊಡನೆ ಒಂದೇ ಪಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಉಣ್ಣಲಾಗದು. ಉಪನಯನವಾಗದ ಮಗು ಮತ್ತು ಕನ್ಯಾಕುಮಾರಿಯೊಡನೆ ಉಂಡರೆ ದೋಷವಿಲ್ಲ ||೧೫೫|| ಅನ್ನವನ್ನು ಚೆಲ್ಲಲಾಗದು. ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ತುಪ್ಪ ಪಾಯಸಗಳನ್ನಂತೂ ನಿಃಶೇಷವಾಗಿ ತಿನ್ನಬೇಕು ದ್ರಿಚೆಲ್ಲ ಬಾರದು. ತುಸು ಅನ್ನವನ್ನು, ಉಣ್ಣುವ ಪಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಡಲೇಬೇಕು. ಪಾತ್ರವನ್ನು ಬಳಿದುಕೊಂಡು ಎಲ್ಲ ಅನ್ನವನ್ನೂ ಉಣ್ಣಲಾಗದು. ||೧೫೬|| ಊಟವು ಮುಗಿಯುವ ವರೆಗೂ ಎಡಗೈಯಿಂದ ಪಾತ್ರವನ್ನು ಹಿಡಿದಿರಬೇಕು. ತಿಳಿಯದೆ ಇಲ್ಲವೆ ಮರೆತು ಕೈಬಿಟ್ಟರೆ, ಊಟವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಏಳಬೇಕು. ||೧೫೭|| ಈ ಕಾರಣದಿಂದ ಜ್ಞಾನಿಗಳಾದವರು ಪಾತ್ರವನ್ನು ಬಿಡಲಾಗದು. ಇಲ್ಲವೆ ಮೊದಲೇ ಹಾಗೆ ಹಿಡಿಯಲಾಗದು. ಅದರಿಂದ ದೋಷವಿಲ್ಲ. ||೧೫೮|| ತಲೆಗೆ ವಸ್ತ್ರವನ್ನು ಸುತ್ತಿಕೊಂಡು, ಅಥವಾ ದಕ್ಷಿಣಕ್ಕೆ ಮುಖ ಮಾಡಿಕೊಂಡು, ಎಡಪಾದದ ಮೇಲೆ ಕೈಯ

೩ ಉಪ್ಪನ್ನು ಸಹ ಚೆಲ್ಲಕೊಡದೆಂದು ಸಮಶ್ಲೋಕಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಲಾಗಿದೆ.

ನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಉಂಡರೆ, ಉಂಡ ಅನ್ನವನ್ನು ರಾಕ್ಷಸರು ಒಯ್ಯುವರು. ಅಂಡರೆ ಅದು ವೈಗೆ ಹತ್ತುವದಿಲ್ಲ.
 ||೫೯|| ಎಡಗೈಯನ್ನು ಭೂಮಿಯ ಮೇಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಊಟ ಮಾಡಿದವನಿಗೆ ಶರೀರದಲ್ಲಿ ರೋಗವುಂಟಾಗು
 ವುದು. ಯಾವ ಬೆರಳನ್ನಾದರೂ ಬಿಟ್ಟು ಉಣ್ಣಲಾಗದು. ||೬೦|| ಯಾವದೊಂದು ಬೆರಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಉಣ್ಣು
 ವುದು, ಗೋಮಾಂಸವನ್ನು ತಿಂದಂತೆ ಹಲವು ಬಗೆಯ ದೋಷಗಳುಂಟು, ಇನ್ನು ಭೋಜನದ ಸ್ಥಾನಗಳು ||೬೧||
 ಆನೆ-ಕುದುರೆಗಳ ಮೇಲೆ, ಅಥವಾ ಮಸಣಗಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ, ದೇವಾಲಯದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಮಲಗುವ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಊಟ
 ಮಾಡಕೂಡದು. ||೬೨|| ಕೈಯಲ್ಲಿ ಪಾತ್ರೆಯನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು, ಉಣ್ಣುವ ಊಟವು ನಿಷಿದ್ಧವು. ಒದ್ದೆ
 ಉಟ್ಟುಕೊಂಡು, ಹಸಿ ಕೂದಲುಗಳಿಂದ, ಮೊಳಕಾಲಿನ ಹೊರಗೆ ಕೈಹಾಕಿ ಉಣ್ಣುವುದು ದೋಷಕರವು. ||೬೩||
 ಯಜ್ಞೋಪವೀತವನ್ನು ಉಪವೀತವಾಗಿ (ಕೊರಳಲ್ಲಿ ಮಾಲೆಯಂತೆ) ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಊಟಮಾಡಬೇಕು. ಊಟ
 ಮಾಡುತ್ತಿರುವಾಗ ಎದುರಿನಲ್ಲಿ ಪಾದರಕ್ಷೆಗಳು ಇರಲಾಗದು. ||೬೪|| ಅನ್ನದ ತುತ್ತು, ನೀರು, ಕಂದ, ಫಲಗಳು,
 ಕಬ್ಬು, ಮೊದಲಾದವು ಇವನ್ನು ಕಡಿದು ಉಳಿದ ಭಾಗವನ್ನು ಪಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟರೆ ಎಲ್ಲವೂ ಎಂಜಲವಾಗುವುದು.
 ||೬೫|| ಜಳಕ ಮಾಡದೆ ಉಣ್ಣುವದು, ಹೋಮ ಮಾಡದೆ ಉಣ್ಣುವದು, ಅದು ಅನ್ನವಲ್ಲ, ಕೃವಿಯೆಂದು ತಿಳಿ
 ಯಬೇಕೆಂದು ಪರಾಶರ ಋಷಿಗಳು ಹೇಳಿದರು. ||೬೬|| ಎಲೆಯ ಬೆನ್ನಮೇಲೆ, ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ದೀಪವಿಲ್ಲದೆ ಉಂಡರೆ
 ಮಹಾದೋಷವುಂಟಾಗುವದು, ಕೃಮಿಗಳನ್ನು ತಿಂದ ಪಾಪ ತಟ್ಟುವದು. ||೬೭|| ಊಟಮಾಡುತ್ತಿರುವಾಗ ದೀಪವು
 ನಂದಿದರೆ, ಸೂರ್ಯನ ಸ್ಮರಣೆ ಮಾಡುತ್ತ ಪಾತ್ರವನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಕೂಡಬೇಕು. ಮರಳಿ ದೀಪವನ್ನು
 ತಂದಿರಿಸಲು ಅನಂತರ ಊಟ ಮಾಡಬೇಕು. ||೬೮|| ಆದರೆ ಪಾತ್ರದಲ್ಲಿದ್ದಷ್ಟೇ ಅನ್ನವನ್ನು ಉಣ್ಣಬೇಕು.
 ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಮತ್ತೆ ಹಾಕಿಸಿಕೊಂಡರೆ ದೋಷವುಂಟಾಗುವುದು,” ಎಂದು ಶ್ರೀಗುರುಗಳು ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಿಗೆ ಹೇಳಿದರು.

||೬೯||“ಉಟಮಾಡುವಾಗ ತಲೆಕೂದಲುಗಳನ್ನು ಮುಟ್ಟಿ ಕೊಳ್ಳಲಾಗದು. ಕತೆಯನ್ನು ಹೇಳುವುದಂತೂ ಮಹಾ ದೋಷವು. ತೆರೆದ ಆಕಾಶವು ತೋರಕೂಡದು ಮತ್ತು ಕತ್ತಲೆಯಲ್ಲಿ ಉಣ್ಣಲಾಗದು. ||೧೭೦|| ಸ್ತ್ರೀಯಳಿ (ಪತ್ನಿ)ಗಾಗಿ ಎಲೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ತುತ್ತು ಅನ್ನವನ್ನಿಡಬೇಕು. ಇಡದೆ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಉಣ್ಣುವವನು ಅತ್ಯಂತ ದೋಷಿಯು. ಎಲೆಯಲ್ಲಿ ಗಂಡನು ಬಿಟ್ಟ ಅನ್ನವನ್ನು ಉಣ್ಣದ ಹೆಂಡತಿಯು ಮಹಾಪಾಪಕ್ಕೆ ಗುರಿಯಾಗುವಳು. ||೭೧|| ದೇವರಿಲ್ಲದ ಇಲ್ಲವೆ ದೇವರಿದ್ದ ದೇವಾಲಯಗಳಲ್ಲಿ, ತನ್ನ ಮನೆಯೊಳಗಿನ ದೇವರ ಮನೆಯಲ್ಲಿ, ಜಲಾಶಯದ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಮುಚ್ಚಂಜೆಯ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಉಣ್ಣಬಾರದು. ||೭೨|| ಕಲ್ಲ ಮೇಲೆ ಪಾತ್ರೆಯನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಉಣ್ಣಬಾರದು ಬಡಿಸುವ ಸ್ತ್ರೀಯರ ಮುಖದ ಕಡೆಗೆ ನೋಡಲಾಗದು ||೭೩|| ಹೆಂಡತಿಯೊಡನೆ ಒಂದೇ ಪಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಉಣ್ಣಲಾಗದು. ಉಂಡರೆ, ಎಂಜಲವುಂಟಾಗುವುದು. ಆದರೆ ಕುಲ ಸ್ತ್ರೀಯೊಡನೆ-ಅದೂ ಲಗ್ನದ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ-ಒಮ್ಮೆ ಮಾತ್ರ ಉಂಡರೆ ದೋಷವಿಲ್ಲ. ||೭೪|| ಪೇಲೆಯಲ್ಲಿ ಕುಡಿದು ಉಳಿದ ನೀರನ್ನು ಕುಡಿಯಲಾಗದು. ಆದರೆ ಅದನ್ನೇ ಕುಡಿಯುವುದು ಅಗತ್ಯವೆನಿಸಿದರೆ, ಮತ್ತೆ ಕುಡಿಯುವ ಮುನ್ನ ಸ್ವಲ್ಪ ನೀರು ಚಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯಬೇಕು. ||೭೫|| ವಸ್ತ್ರವನ್ನು ಹಿಂಡಿ ಆ ನೀರು ಕುಡಿದರೆ, ಅಪಾರ ದೋಷವು ತಟ್ಟುವುದು. ನಾಯಿಯ ಯೋನಿಯಲ್ಲಿ ಜನ್ಮ ಪಡೆದು, ಅನಂತರ ನರಕದಲ್ಲಿ ಬೀಳುವನು. ||೭೬|| ನೀರು ಕುಡಿಯುವಾಗ ಅಥವಾ ಪಾಯಸ ಮೊದಲಾದ ದ್ರವಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಉಣ್ಣುವಾಗ, ಅಪೋಶನದ ನೀರನ್ನು ತಕ್ಕೊಳ್ಳುವಾಗ ಶಬ್ದವಾದರೆ ಶಿರೆ ಕುಡಿದದ್ದಕ್ಕೆ ಸಮನಾದ ದೋಷವಾಗುವುದು ||೭೭|| ಆಳವಾದ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಹೊಕ್ಕು ಬಾಯಿಯಲ್ಲಿ ನೀರು ತಕ್ಕೊಂಡರೆ, ಇಲ್ಲವೆ ನಿಂತು ನೀರು ಕುಡಿದರೆ, ಶಿರೆ ಕುಡಿದಂತಹ ದೋಷವುಂಟು. ||೭೮|| ಜ್ಞಾನಿಯಾದವನು ಎರಡೂ ಹಸ್ತಗಳನ್ನು ಕೂಡಿಸಿ, ಬೊಗಸೆಯಿಂದ ನೀರು ಕುಡಿಯ

ಬಾರದು. ಒಂದು ಬಲಗೈಯಿಂದ ಕುಡಿಯಬೇಕು. ಎಡಗೈಯನ್ನು ವರ್ಜಿಸಬೇಕು ||೨೯|| ಸಭೆಯೊಳಗೆ
ವಿಕಾಸನದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುಕೊಂಡು ಅಥವಾ ತನ್ನ ಹಸಿಗೈಯ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತು, ನೀರು ಕುಡಿಯಲಾಗದು. ಕುಡಿ
ದರೆ ಮಹಾದೋಷವು. ||೩೦|| ಅನ್ಯ * ಜಾತಿಯವರಿಗೆ ಅಥವಾ ಮುಟ್ಟಾದವಳಿಗೆ ಬೇರೆ ಪಾತ್ರೆ
ಗಳಿಂದ ಬಡಿಸಬೇಕು. ಅನ್ಯಜಾತಿಯವರನ್ನು, ಮುಟ್ಟಾದವರನ್ನು, ಚಾಂಡಾಲರನ್ನು ನಾಯಿಯನ್ನು ನೋಡ
ಬಾರದು. ||೩೧|| ಇದರಲ್ಲಿ ಯಾರೊಬ್ಬರು ಕಂಡರೆ, ಅವರ ಧ್ವನಿ ಕಿವಿಗೆ ಬಿದ್ದರೆ, ಕೂಡಲೇ ಅನ್ನ
ವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬಿಡಬೇಕು. ಉಂಡರೆ ದೋಷವುಂಟೆಂದು ತಿಳಿಯಬೇಕು. ||೩೨|| ಕಲಹ, ಬೀಸೋಣ,
ಕುಟ್ಟೋಣ ಈ ಶಬ್ದಗಳನ್ನು ಕೇಳಿದರೆ, ಊಟ ಮಾಡಲಾಗದು. ಅದರಂತೆ ಅಪಶಬ್ದಗಳು ಸ್ಪರ್ಶಾಸ್ಪರ್ಶ
ದೋಷವಾದರೆ ಅನ್ನತ್ಯಾಗ ಮಾಡಬೇಕು. ||೩೩|| ಅಪರಿಚಿತ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಪಂಕ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಊಟಕ್ಕೆ ಕುಳ್ಳಿ
ರಿಸಬಾರದು. ಆದರೆ ಅನಿರ್ವಾಹಕ್ಕಾಗಿ ಅವರನ್ನು ಕರೆಕೊಳ್ಳಲೇಬೇಕಾದರೆ, ಅವರ ಮತ್ತು ತನ್ನ ಪಾತ್ರೆ
ಗಳ ನಡುವೆ ನೀರು ಇಲ್ಲವೇ ಭಸ್ಮದ ಗೆರೆ ಕೊರೆಯಬೇಕು. ||೩೪|| ಅಥವಾ ಹಮ್ಮಿಬ್ಬರ ನಡುವೆ
ಕಂಬವಿದ್ದರೆ, ದ್ವಾರಮಾರ್ಗವು ಶುದ್ಧವಾಗಿದ್ದರೆ, ತನ್ನ ಸುತ್ತಲೂ ನೀರು ಸುತ್ತುಗಟ್ಟಿಕೊಂಡರೆ, ದೋಷವಿಲ್ಲ
||೩೫|| ಕಪ್ಪು ಇಲ್ಲವೇ ನೀಲಿ ವಸ್ತ್ರವನ್ನು ಉಟ್ಟುಕೊಂಡು ಊಟ ಮಾಡಿದರೆ, ಅವಾರ ದೋಷವುಂಟು. ಕಚ್ಚೆ
ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳದೇ ಹಾಗೇ ಹೆಂಗಸರು ಊಟಕ್ಕೆ ಬಡಿಸಿದರೆ, ಅದು ಎಂಜಲವನ್ನುಂಟುಮಾಡುತ್ತದೆ. ||೩೬|| ಪಂಡಿತರು ಹೀಗೆ
ಮನದಲ್ಲಿ ವಿಚಾರಿಸಿ, ಊಟ ಮಾಡಬೇಕು. ಉಂಡುಉಳಿದ ಅನ್ನವನ್ನು 'ವಿಕಿರಿದ ವಿಲೋಹಿತ'ವೆಂದು
ಅಭಿಮಂತ್ರಿಸಬೇಕು. ||೩೭|| 'ವಿಕಿರಿದ' ಎಂಬ ಮಂತ್ರಕ್ಕೆ ಅಘೋರನೆಂಬ ಐ.ಷಿಯು, ರುದ್ರನು ದೈವತವು,

* ಮತ್ತು ಪಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಉಳಿದ ಅನ್ನವನ್ನು ಮರಳಿ ತರಕೂಡದು. ತಂದಾಗ್ಯೂ ಪಾತ್ರೆಯೊಳಗಿನ ಅನ್ನದಲ್ಲಿ ಕೂಡಿಸಲಾಗದು

ಅನುಷ್ಠಾಪ್ತ ಛಂದಸ್ಸು. ಅನ್ನಾಭಿಮಂತ್ರಣೇ ವಿನಿಯೋಗಃ (ಅನ್ನ ಅಭಿಮಂತ್ರಣ ಮಾಡುವಲ್ಲಿ ವಿನಿಯೋಗವು) ||೮೮|| ಹೀಗೆ ಮಂತ್ರವನ್ನು ಅಂದು ಶೇಷವಾಗಿದ್ದ ಅನ್ನವನ್ನು ಕೈಯಲ್ಲಿ ತಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಯಮನ ಹೆಸರಿನಿಂದ ಬಲಿಯನ್ನು ಹಾಕಿ, ಅನಂತರ ಉತ್ತರಾಪೋಶನ ತಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ||೮೯|| ಎಲೆಯಲ್ಲಿ ಉಳಿದ ಎಲ್ಲ ಎಂಜಲು ಅನ್ನವನ್ನು ಕೈಯಲ್ಲಿ ತಕ್ಕೊಂಡು, ಮಂತ್ರವನ್ನು ವಾಕ್ಯನಿಂದ 'ರೌರವೇ ಪೂಯೇತಿ' ಎಂದೆನ್ನಬೇಕು. ಮತ್ತು ಅದನ್ನು ಎಲೆಯ ಬದಿಗೆ ಇಡಬೇಕು. ||೯೦|| ಆವೇಲೆ ಕೈತೊಳೆಯಲು ಎದ್ದು ಹೊಗಬೇಕು. ಮೊದಲು ಬಾಯಿಮುಕ್ಕಳಿಸಿಕೊಂಡು, ಕೈತೊಳೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಬಾಯಿಮುಕ್ಕಳಿಸದೆ, ಕೈತೊಳೆವವನು ಆತ್ಮಘಾತಕಿಯು. ||೯೧|| ಬಾಯಿ ತೊಳೆದುಕೊಳ್ಳುವಾಗ, ನಡುಬೆರಳಿನಿಂದ ಹಲ್ಲು ತಿಕ್ಕಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ತರ್ಜನಿ, ಹೆಬ್ಬೆರಳಿನಿಂದ ತಿಕ್ಕಿದರೆ, ಮಹಾದೋಷವು. ರೌರವನರಕವುಂಟಾಗುವುದು. ||೯೨|| ಕೈ ತೊಳೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು, ಹಲ್ಲು ತಿಕ್ಕಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು, ಕೈಯೊಳಗಿನ ಪವಿತ್ರವನ್ನು ತೆಗೆದು ನೈಋತ್ಯ ದಿಕ್ಕಿಗೆ ಚೆಲ್ಲಬೇಕು. ||೯೩|| * 'ಅಂಗುಷ್ಠಮಾತ್ರ ಪುರುಷ' ಎಂಬ ಮಂತ್ರವನ್ನು ಉಚ್ಚರಿಸಬೇಕು. ‡ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕೈ ತಿಕ್ಕಿಕೊಂಡು ನೀರು ಹಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ||೯೪|| ಹೀಗೆ ಮಂತ್ರವನ್ನು ಉಚ್ಚರಿಸದಿದ್ದರೆ ಬೇಗನೆ ಕಣ್ಣಿನ ರೋಗಗಳು ಉಂಟಾಗುವುದು. ಹಸ್ತೋದಕದಿಂದ ಆರೋಗ್ಯವುಂಟಾಗುವುದು. ಆದ್ದರಿಂದ

* ಅಂಗುಷ್ಠ ಮಾತ್ರಃ ಪುರುಷೋ ಅಂಗುಷ್ಠಂ ಚ ಸಮಾಶ್ರಿತಃ | ಈಶಃ ಸರ್ವಸ್ಯ ಜಗತಃ ಪ್ರಭುಃ ಪ್ರಿಣಾತು ವಿಶ್ವಭುಕ್ ||
‡ ಕಣ್ಣು ಮುಟ್ಟುವ ಮಂತ್ರ - "ಶರ್ಮಾಂ ಚ ಸುಕನ್ಯಾಂ ಚ ಚ್ಯವನಂ ಶುಕ್ರವಶ್ವಿನೌ | ಭೋಜನಾತೇ ಚ ಸ್ಮರೇನ್ನಿತ್ಯಂ ತಸ್ಯ ಚಕ್ಷುರ್ಸ ನಶ್ಯತಿ ||" ಈ ಮಂತ್ರವನು ಅನ್ನುತ್ತ ಉಂಡು ಕೈತೊಳೆದು, ಹಸಿಕೈಗಳನ್ನು ಒಂದೊಂದು ತಿಕ್ಕಿ ಎರಡೂ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಹಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಅಂದರೆ ಕಣ್ಣು ಕೆಡುವುದಿಲ್ಲ.

ತಪ್ಪದೆ ಹೀಗೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ||೯೫|| ದ್ವಿರಾಚಮನ ಮಾಡಿ 'ಆಯಂಗೌ,' ಮಂತ್ರವನ್ನು ಅನ್ನಬೇಕು. 'ದ್ರುಪದಾದಿವೇನ್ಮುಮುಚಾ' ಉಚ್ಚರಿಸಿ, 'ಪ್ರಾಣಾನಾಂ ಗ್ರಂಥಿರಸಿ' ಅನ್ನಬೇಕು ||೯೬|| ಹೀಗೆ ಮಂತ್ರವನ್ನು ಜಪಿಸುತ್ತ ಊಟದ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಆಮೇಲೆ ದ್ವಿರಾಚಮನ ಮಾಡಿ, ಹೊಕ್ಕಳವನ್ನು ಮುಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ||೯೭|| ಅನಂತರಃ ಅಗಸ್ತ್ಯನನ್ನು ಸ್ಮರಿಸಬೇಕು. ಕುಂಭಕರ್ಣ, ವಡವಾಗಿ, ವೃಕೋದರ, ಶನೈಶ್ವರರನ್ನು ಸ್ಮರಿಸಿ, 'ಇಲ್ವಲವಾತಾಪಿವಜ್ಜೀರ್ಯತಾಂ, ಅನ್ನಬೇಕು. ||೯೮|| ಕೈಗಳನ್ನು ಬಿಂಕಿಗೆ ಹಿಡಿಯಬೇಕು. ಮತ್ತು ಹೇಳುವುದೆಂದರೆ - ಬಂಧುವರ್ಗವುಳ್ಳವರು ವಸ್ತ್ರದಿಂದ ಕೈಯನ್ನು ಒರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗದು. || ೯೯ || ಅನಂತರ ಶ್ರೀಗುರುಗಳನ್ನು ಸ್ಮರಿಸಬೇಕು. ಆ ಮೇಲೆ ಕುಲದೈವತವನ್ನು ಸ್ಮರಿಸಬೇಕು. ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋತ್ತಮರು ಈ ಬಗೆಯ ವಿಧಿಯಿಂದ ಊಟ ಮಾಡಬೇಕು. || ೧೦೦ || ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ಶ್ರೀಗುರುಗಳಿಗೆ ವಿನಂತಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ- "ಗುರುವೆ ! ಊಟದ ಪ್ರಕಾರವನ್ನು ತಾವು ನಮಗೆ ಹೇಳುವುದಾಯಿತು. ಇನ್ನು ಕೃಪೆಯಿಂದ ವಿಧಿ-ನಿಷಿದ್ಧವಾದ ಅನ್ನಗಳು ಯಾವುವೆಂಬುದನ್ನು ನಿರೂಪಿಸುವುದಾಗಬೇಕು" ಎಂದು. || ೧ || ಬ್ರಾಹ್ಮಣನ ಮಾತು ಕೇಳಿ, ಶ್ರೀಗುರುಗಳು ಸಂತೋಷಿತರಾದರು- "ಬ್ರಾಹ್ಮಣನೇ! ಕೇಳು" ಎಂದು ಒಳ್ಳೆ ಪ್ರೇಮದಿಂದ ಹೇಳತೊಡಗಿದರು. || ೨ || ಬ್ರಾಹ್ಮಣನದ ಆಚಾರವನ್ನು ಶ್ರೀಗುರುಗಳು ನಿರೂಪಿಸತೊಡಗಿದರೆಂದು ಸರಸ್ವತಿ ಗಂಗಾಧರನು ಸಂತೋಷದಿಂದ ತಿಳಿಸಿದನು. || ೩ ||

‡ ಕಣ್ಣಿಗೆ ನೀರು ಹಚ್ಚಿಕೊಂಡ ಮೇಲೆ ಮುಂದಿನ ಮಂತ್ರವನ್ನು ಅರ್ಥಜ್ಞಾನದೊಂದಿಗೆ ನುಡಿದು, ಹೊಕ್ಕಳವನ್ನು ಮುಟ್ಟಬೇಕು. ಹೊಟ್ಟೆಯ ಮೇಲೆ ಎಡಗೈ ಅಡಿಸಬೇಕು. ಅಂದರೆ ತಿಂದ ಅನ್ನವು ಪಚನವಾಗುವದು. "ಅಗಸ್ತ್ಯಂ ಕುಂಭಕರ್ಣಂ ಚ ಶನಿಂ ಚ ವಡವಾನಲಂ | ಅಹಾರ ಪರಿಣಾಮಾರ್ಥಂ ಸಂಸ್ಕರಾಮಿ ವೃಕೋದರಮ್ ||" ವೃಕೋದರ ಅಂದರೆ ಭೀಮಸೇನ.

“ವೈಶ್ವದೇವ ವಿಧಿಯನ್ನು ಆಚರಿಸದೆ ಇದ್ದ ಅನ್ನವನ್ನು ಅಥವಾ ಪರಿಪೂರ್ಣವಾದ ಸಾಮುದಾಯಿಕ ಅನ್ನವನ್ನು ಬಹಳ ಉಪ್ಪು ಹಾಕಿದ ಅನ್ನವನ್ನು ಮತ್ತು ಬಹಳ ಪದಾರ್ಥಗಳು ಕೂಡಿದ ಅನ್ನವನ್ನು ಉಣ್ಣಬಾರದು. ||೪|| ಬೆಳ್ಳುಳ್ಳಿ, ಗಜ್ಜರಿ, ಈರುಳ್ಳಿ, ಮೂಲಂಗಿ, ಬಿಳಿಬದನೆಕಾಯಿ, ದುಂಡನ್ನ ಕುಂಬಳಕಾಯಿ, ಚತ್ತರಿಗೆಯಂತಿರುವ ಎಲ್ಲ ಪಲ್ಯ (ಆಳಂಬಿ) ಇನೆಲ್ಲವನ್ನು ನೀವು ವರ್ಜಿಸಬೇಕು. ||೫|| ಆಕಳು, ಅಡು, ಎಮ್ಮೆಗಳ ಹಾಲು ಅವು ಈದಂದಿನಿಂದ ಹತ್ತು ದಿನಗಳ ವರೆಗೆ ಉಣ್ಣಲಾಗದು. ಮಳೆಯಿಂದ ಬಂದ ಹೊಸ ನೀರು ಮೂರು ರಾತ್ರಿಗಳ ವರೆಗೆ ವರ್ಜಿಸಬೇಕು. ||೬|| (ಇಲ್ಲಿಂದ ಯಾವ ತಿಥಿ, ವಾರಗಳಲ್ಲಿ ಏನು ತಿನ್ನಲಾಗದೆಂಬುದನ್ನು ಹೇಳುವರು.) ಕುಂಬಳ, ಗುಳ್ಳಬದನಿ, ಪಡುವಲ, ಮೂಲಂಗಿ, ಬಿಲ್ವಪತ್ರಿಯ ಕಾಯಿ, ನೆಲ್ಲಿಕಾಯಿ, ಪ್ರತಿಪದೆಯ ದಿನ ತಿನ್ನಲಾಗದು. ತಿಂದರೆ ಪಾಸ ತಟ್ಟುವುದು. ||೭|| ಸ್ವರ್ಗಮೋಕ್ಷಗಳ ಅಪೇಕ್ಷೆಯುಳ್ಳವರು ಔದುಂಬರ ಹಣ್ಣನ್ನು ಅಷ್ವಮಿಯ ದಿನ, ನೆಲ್ಲಿಕಾಯಿಯನ್ನು ರವಿವಾರ-ಸಪ್ತಮಿಯ ದಿನ ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ವರ್ಜಿಸಬೇಕು. ||೮|| ಬಿಲ್ವಪತ್ರದ ಕಾಯಿಯನ್ನು ಶುಕ್ರವಾರ, ಗವಾರ ಇಲ್ಲವೆ ಮೂಲಂಗಿ ಕಾಯಿಗಳನ್ನು ಶನಿವಾರ ದಿನ ತಿಂದರೆ, ಲಕ್ಷ್ಮಿಯು ದೂರಾಗುವಳು. ಆದ್ದರಿಂದ ಆ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಅವನ್ನು ವರ್ಜಿಸಬೇಕು. ||೯|| ರಾತ್ರಿಯ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ನೆಲ್ಲಿಯ ಕಾಯಿಯನ್ನು ತಿಂದರೆ, ಬುದ್ಧಿಗೆ ಹಾನಿಯುಂಟು. ಅದು ವೀರ್ಯಕ್ಕೆ ನಾಶವನ್ನುಂಟುಮಾಡುವುದು. ಆದ್ದರಿಂದ ನೆಲ್ಲಿಯ ಕಾಯಿಯನ್ನು ವರ್ಜಿಸಬೇಕು. ||೧೦|| ಉಗುರು, ಕೂದಲುಗಳು ಬಿದ್ದ ಅನ್ನವನ್ನು, ಬೆಕ್ಕ ಮುಟ್ಟಿದುದನ್ನು, ಕಾಗೆ-ಹದ್ದು-ಕೋಳಿ ಮೊದಲಾದವು ಮುಟ್ಟಿದುದನ್ನು ವರ್ಜಿಸಬೇಕು. ||೧೧|| ಆಕಳ ಇಲ್ಲವೆ ಇಲಿಯ ಬಾಯಿ ಮುಟ್ಟಿದ ಅಥವಾ ಗುಹ್ಯಸ್ಥಾನದ ಕೂದಲು ಹತ್ತಿದ ಮತ್ತು ಎಂಜಲಾದ ಅನ್ನದ ಹತ್ತಿರುವ ಅನ್ನವನ್ನು ನಿಶ್ಚಿತವಾಗಿ ತ್ಯಜಿಸಬೇಕು. ||೧೨|| ಒಂದು ಕೈಯಿಂದ ಬಡಿಸಿದುದು, ತಂಗೂಳು ಇಲ್ಲವೆ ಆರಿದುದು

ಇಂತಹ ಅನ್ನವನ್ನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ವರ್ಜಿಸಬೇಕೆಂದು, ಅದು ನಿಷಿದ್ಧವೆಂದು, ಸದಾಚಾರದಲ್ಲಿ ಹೇಳಲಾಗಿದೆ ||೧೩||
 ತುಸ್ತು, ಎಣ್ಣೆ ಕೂಡಿದ ಅನ್ನವು ತಂಗೂಳಾದರೂ ಪವಿತ್ರವು. ಕರಿದದ್ದು ಎಲ್ಲೆಡೆಗೂ ಸರ್ವಥಾ ತಂಗುಳವಲ್ಲ.
 ||೧೪|| ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ಮಾರುವ ಆಕಳ ಹಾಲನ್ನು, ತುಸ್ತು ಹಾಲುಗಳನ್ನು ತಕ್ಕೊಳ್ಳುವದರಿಂದ, ಮಹಾದೋಷ
 ವುಂಟಾಗುವದು. ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಅಗ್ನಿಯ ಮೇಲೆ ಬೇಯಿಸಿ ತಯಾರಿಸಿದ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಉಣ್ಣಲಾಗದು. ||೧೫||
 ಉದ್ದಿನ ವಡೆಗಳು ಎಂದೂ ತಂಗುಳವಲ್ಲ. ಅದರಿಂತೆ ಅರಳಿಟ್ಟು ತಂಗುಳವಲ್ಲ. ||೧೬|| ಕಂದನೂಲ ಮೊದ
 ಲಾದವು, ಎಣ್ಣೆಯ ಇಲ್ಲವೇ ಸ್ನಿಗ್ಧ ಪದಾರ್ಥಗಳು, ಜವೆಗೋದಿಯ ಪರಮನ್ನು, ಬೆಲ್ಲಕೂಡಿಸಿದ ಆಹಾರಪದಾರ್ಥ
 ಇವೆಲ್ಲ ತಂಗುಳವಲ್ಲ. ||೧೭|| ಇಂತಹ ತಂಗುಳ ಅನ್ನಕ್ಕೆ ದೋಷವಿಲ್ಲ. ಅವಕ್ಕೆ ಮೈಲಿಗೆಯಾದರೆ ಮಹಾದೋ
 ಷವು. ಅವನ್ನು ಪವಿತ್ರ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿಡಬೇಕು. ||೧೮|| ಎಳ್ಳು ಕೂಡಿನ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ರಾತ್ರಿಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿ
 ತಿನ್ನಕೂಡದು. ಉಂಡರೆ ಮಹಾದೋಷವೆಂದು" ಶ್ರೀ ಗುರುಗಳು ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಿಗೆ ಹೇಳಿದರು. ||೧೯|| "ಊಟವಾದ
 ಮೇಲೆ ತಾಂಬೂಲವನ್ನು ತಿನ್ನಬೇಕು. ಅಡಿಕೆ, ಸುಣ್ಣ ಎಲೆಗಳನ್ನು ಕೂಡಲೇ * ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕು.
 ಅನಂತರ ತಾನು ತಿನ್ನಬೇಕು. ||೨೦|| ಒಂದು † ಅಡಿಕೆ ಕೊಡುವದು, ಸುಖಾರೋಗ್ಯಕರವು. ಎರಡು
 ಕೊಡುವದು ನಿಷ್ಪಲವು, ಆಯೋಗ್ಯವು. ಮೂರೂ ಕೊಡುವದು ಮಹಾಭಾಗ್ಯವನ್ನು ಕೊಡುವದು. ನಾಲ್ಕು
 ಕೊಡುವದು ದುಃಖವನ್ನುಂಟು ಮಾಡುವದೆಂದು ತಿಳಿಯಬೇಕು. ||೨೧|| ಐದು ಅಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೆ,
 ಆಯುಷ್ಯವೂ ಬುದ್ಧಿಯೂ ಬಹಳವಾಗಿ ಬೆಳೆಯುವವು. ಆರು ಅಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಕೊಡಕೂಡದು. ಅದರಿಂದ

* ಅದತ್ವಾ ದ್ವಿಜದೇವೇಭ್ಯಸ್ತಾಂಬೂಲಂ ವರ್ಜ್ಯಯೇದ್ಧುಧಃ (ಮಾರ್ಕಂಡೇಯ)

† ಏಕಪೂಗಂ ಸುಖಾರೋಗ್ಯಂ ದ್ವಿಪೂಗಂ ನಿಷ್ಪಲಂ ಭವೇತ್ | ಅತಿಶ್ರೇಷ್ಠ ತ್ರಿಪೂಗಂ ಚ ತ್ವರಿತಂ ಚೈವ ದುಷ್ಯತಿ ||

ಮರಣವೆಂದು ಹೇಳಲಾಗಿದ್ದೆ ||೨೨|| ಎಲೆ ತಿನ್ನುವಾಗ ದೇಟು ತೆಗೆಯಬೇಕು, ತೆಗೆಯದಿದ್ದರೆ ವ್ಯಾಧಿಯುಂಟು
ಗುವುದು. ಎಲೆಯು ತುದಿಯನ್ನು ತಿಂದರೆ, ದೊಡ್ಡ ಪಾಪವು ತಟ್ಟುವದು. ಹಳೆಯವು ಇಲ್ಲವೇ ಕೊಳೆತ ಎಲೆ
ಗಳನ್ನು ತಿನ್ನುವವರಿಂದ, ಆಯುಷ್ಯವು ಕಡಿಮೆಯಾಗುವದು. ||೨೩|| ಎಲೆಯು ಹಿಂಬದಿಯ ನರಗಳನ್ನು
ತಿಂದರೆ, ಬುದ್ಧಿಯು ನಾಶವಾಗುವದು. ಎರಡು ಎಲೆಗಳನ್ನು ತಿನ್ನುವದು ಮಹಾ ದೋಷವು. ಐಶ್ವರ್ಯದ
ವಿನಾಶವಾಗುವದು. ಈ ಸಂಗತಿ * ಋಷಿಸಮ್ಮತವಾಗಿದೆ. ||೨೪|| ಎಲೆಯಿಲ್ಲದೇ ಬರೇ † ಅಡಿಕೆಯನ್ನು
ತಿನ್ನುವದರಿಂದ ಸುಖವಿಲ್ಲದಾಗುವದು. ಏಳು ಜನ್ಮಗಳವರೆಗೆ ದರಿದ್ರಿಯೂ ದುಃಖಿಯೂ ಆಗುವನು. ಮರಣ
ಸಮಯಕ್ಕೆ ಆಜ್ಞಾನಿಯಾಗುವನು ||೨೫|| ಯತೀಶ್ವರರೆ, ಮೊದಲಾದವರು, ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಗಳು, ಮುಟ್ಟಾದವಳು
೧ ವಿಧವೆಯು ಇವರೆಲ್ಲರೂ ತಾಂಬೂಲವನ್ನು ತಿಂದರೆ ಮಾಂಸಕ್ಕೂ, ಅದರ ರಸವು ಸುರಾಪಾನಕ್ಕೂ ಸಮವು.
||೨೬|| ತಾಂಬೂಲವನ್ನು ತಿಂದ ನಂತರ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ಸಂಜೆಯ ಕಾಲದ ಸಂಧ್ಯಾವಂದನೆ ಮಾಡಬೇಕು.
ಸೂರ್ಯನು ಅರ್ಧ ಮಂಡಲವಿರುವಾಗ ಅರ್ಘ್ಯ ಕೊಡಬೇಕು ||೨೭|| ಕುಳಿತುಕೊಂಡು ಮೂರು ಅರ್ಘ್ಯಗಳನ್ನು
ಕೊಡಬೇಕು. ಅರ್ಘ್ಯಪ್ರಸಾದನದ ಕಾಲವು ಮೀರಿದರೆ ‡ ನಾಲ್ಕು ಕೊಡಬೇಕು. ಗಾಯತ್ರಿಮಂತ್ರವನ್ನು ಜಪಿಸಿ,

* ಪರ್ಣಮೂಲಂ ಭವೇದ್ವಾಸ್ವಧಿಃ ಪರ್ಣಾಗ್ರೇ ಪಾಪಸಂಭವಃ | ಜೀರ್ಣಪರ್ಣಂ ಹರತ್ಯಾಯುಃ ಶಿರಾ ಬುದ್ಧಿವಿನಾಶಿನೀ ||

† ವಿನಾಪರ್ಣಂ ಮುಖೇದತ್ವಾ ಗುವಾಕುಂ ಭಕ್ಷಯೇದ್ಯದಿ | ತಾವದ್ಭವತೀ ಚಾಂಡಾಲೋ ಯಾವದ್ಗಂಗಾಂ ನ ಪಶ್ಯತಿ ||

‡ ತಾಂಬೂಲಂ ವಿಧವಾಸ್ತ್ರೀಣಾಂ ಯತೀಣಾಂ ಬ್ರಹ್ಮಚಾರೀಣಾಂ | ತಪಸ್ವಿನಾಂ ಚ ವಿಪ್ರೇಂದ್ರ ಸರ್ವಪುಣ್ಯಹರಂ ಸ್ಮೃತಂ

(ವಾಚಸ್ಪತಿ)

‡ ಸೂರ್ಯಾಸ್ತವಾದ ಮೇಲೆ ಸಂಧ್ಯಾವಂದನೆ ಮಾಡಿದರೆ 'ಕಾಲಾತಿಕ್ರಮ ದೋಷ' ಪರಿಹಾರಕ್ಕಾಗಿ

ಒಂದು ಅರ್ಘ್ಯ ಹೆಚ್ಚು ಕೊಡಬೇಕು.

‘ಇನುಂ ಮೇ ವರುಣ’ ಅನ್ನಬೇಕು. ||೨೮|| ಗೋತ್ರ ಪ್ರವರಗಳನ್ನು ಉಚ್ಚರಿಸಿ, ಅನಂತರ ಔಪಾಸನೆ ಮಾಡಬೇಕು ಅನಂತರ ರಾತ್ರಿ ಕಾಲದ ಊಟ ಮಾಡಬೇಕು. ಅದು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಸ್ವೇದಮಿಶ್ರಿತವಾಗಿರಬೇಕು. ||೨೯|| ರಾತ್ರಿ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಪರಿಸಿಂಚನ ಮಾಡುವಾಗ *‘ಯುತಂ ತ್ವಾ ಸತ್ಯೇನ’ ಎಂಬ ಮಂತ್ರವನ್ನು ಅನ್ನಬೇಕು. ಈ ವಿಧವಾಗಿ ಮೇಲೆ ಹೇಳಿರುವಂತೆ ಊಟಮಾಡಬೇಕು. ||೩೦|| ಊಟವಾದ ಮೇಲೆ ಒಂದು ಪ್ರಹರದ ವರೆಗೆ ವೇದಾಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಬೇಕು. ಅನಂತರ ಮಲಗಿಕೊಳ್ಳುವ ಕೋಣೆಗೆ ಹೋಗಬೇಕು. ಈ ವಿಧವಾಗಿ ಆಚರಿಸಬೇಕು. ||೩೧|| ಮಲಗಿಕೊಳ್ಳುವ ವಿಧಾನವನ್ನು ಹೇಳುವೆ. ವಿದ್ವಜ್ಜನರು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಪರಾಶರರು ಹೇಳಿದ ವಚನವನ್ನು, ವಿಧಿಯನ್ನು ಹೇಳುವೆ. ||೩೨|| ಹೊರಸು, ಇಲ್ಲವೆ ಮಂಚವು ನಿರ್ಮಲವಾಗಿರಬೇಕು. ಮೂರು ಕಾಲಿನದು, ಮುರಿದದ್ದು ದೂಷಣವು. ಔದುಂಬರ, ಅಶ್ವತ್ಥ, ಅರಳಿಯ ಕಟ್ಟಿಗೆಗಳಿಂದ ಹೊರಸು ಮಾಡಲಾಗದು. ||೩೩|| ಅದರಂತೆ ನೇರಲ ಕಟ್ಟಿಗೆಯದು ನಿಷಿದ್ಧವು. ಸತ್ತ ಆನೆಯ ಹಲ್ಲಿನಿಂದ ಮಾಡಿದುದು, ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಕಟ್ಟಿಗೆಗಳಿಂದ ಮಾಡಿದುದು ಇವನ್ನು ವರ್ಜಿಸಬೇಕು. ಒಟ್ಟಾರೆ, ಹೊರಸು ಚನ್ನಾಗಿರಬೇಕು. ||೩೪|| ಒಳ್ಳೆ ಮುಷೂರ್ತದಲ್ಲಿ ಹೊರಸು ಹೆಣೆಯಬೇಕು. ಧನಿಷ್ಠಾ-ಭರಣಿ-ಮೃಗಶಿರಾ ನಕ್ಷತ್ರಗಳು ದೂಷಕವಾಗಿವೆ. ಶುಭಾಶುಭ ಫಲಗಳ ವಾರಗಳನ್ನು ಹೇಳುವೆ. ||೩೫|| ರವಿವಾರದಲ್ಲಿ ಹೆಣೆಯುವುದು ಒಳ್ಳೆ ಲಾಭಕರವು. ಸೋಮವಾರದಲ್ಲಿ ಮಹಾಶುಖವು ಮಂಗಳವಾರ ಹೆಣೆಯಕೂಡದು; ಮಹಾದುಃಖವು. ಬುಧವಾರ ಮಹಾಪೀಡೆಯು. ||೩೬|| ಗುರುವಾರ ಹೆಣೆದರೆ ಬಹಳ ಮಕ್ಕಳಾಗುವರು. ಶುಕ್ರವಾರವು ಅತಿ ವಿಶೇಷವು. ಮಂದ

* ರಾತ್ರಿ ಊಟದ ಕಾಲಕ್ಕೆ ‘ಯುತಂ ತ್ವಾಂ ಸತ್ಯೇನ ಪರಿಸಿಂಚಾಮಿ’ ಅನ್ನಬೇಕು. ಹಗಲು ಊಟದ ವೇಳೆಗೆ ‘ಸತ್ಯಂತ್ವರ್ತೇನ ಪರಿಸಿಂಚಾಮಿ’ ಅಂದು ಅನ್ನಾಭಿಮಂತ್ರಣ ಮಾಡಬೇಕು.

ವಾರ (ಶನಿ) ಹೆಣೆಯುವುದು ಮರಣವನ್ನುಂಟುಮಾಡುವುದು. ||೩೬|| ತನ್ನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಪೂರ್ವಕ್ಕೆ ಮೋರೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಮಲಗಬೇಕು. ಹೆಣ್ಣು ಕೊಟ್ಟ ಮಾವನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ದಕ್ಷಿಣಕ್ಕೆ, ಪ್ರವಾಸದ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಪಶ್ಚಿಮಕ್ಕೆ ಮುಖಮಾಡಿ ಮಲಗಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ||೩೭|| ಉತ್ತರ ದಿಕ್ಕಿಗೆ ತಲೆ ಮಾಡಿ ಮಲಗುವುದು ಯಾವಾಗಲೂ ನಿಸಿದ್ಧವು. ಆಯಾ ದಿಕ್ಕಿಗೆ ತಲೆ ಮಾಡುವುದರಿಂದಂಟಾಗುವ ಫಲಗಳನ್ನು * ಬೇರೆಡೆಗೆ ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ಶುಭಾಚರಣೆಯುಳ್ಳ ಈ ಋಷಿ ಮಾರ್ಗವು ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಗಾದರೂ ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ||೩೮|| ಸಾಕಷ್ಟು ಮಂಗಲ ದ್ರವ್ಯವನ್ನು ಹಾಕಿದ, ಪೂರ್ಣ ತುಂಬಿದ † ಕೊಡವನ್ನು ತಲೆದಿಂಬಿಗೆ ಸವೀಸವಾಗಿ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ರಾತ್ರಿಸೂಕ್ತವನ್ನು ಅನ್ನಬೇಕು. ವಿಷ್ಣುಸ್ಮರಣೆ ಮಾಡಬೇಕು. || ೧೪೦ || ಅನಂತರ ‡ ಅಗಸ್ತ್ಯಋಷಿ, ಮಾಧವ, ಮುಚಕುಂದ, ಅಸ್ತಿಕ, ಕಪಿಲ ಇವರನ್ನು ಸ್ಮರಿಸಬೇಕು. ++ ಸರ್ಪಸ್ತುತಿ

* ಪ್ರಾಕೃಶಿರಾಃ ಶಯನೇ ವಿದ್ಯುತ್ ಧನಮಾಯುಶ್ಚ ದಕ್ಷಿಣೇ | ಪಶ್ಚಿಮೇ ಪ್ರಬಲಾ ಚಿಂತಾ ಹಾನಿವ್ಯುತ್ಯು ರಥೋತ್ತರೇ || (ಮಾರ್ಕಂಡೇಯ)

† ಮಾಂಗಲ್ಯಂ ಪೂರ್ಣ ಕುಂಭಂ ಚ ಶಿರಸ್ಥಾನೇ ನಿಧಾಪಯೇತ್ | ರಾತ್ರಿಸೂಕ್ತಂ ಜಪನ್ ರಾತ್ರಾ ರಾತ್ರಿಕ್ಷೇಮೋ ಭವೇನ್ನರಃ || ಶುಚಿದೇಶಂ ವಿವಿಕ್ತಂ ತು ಗೋಮಯೇ ನೋಪಲೇಪಯೇತ್ | ವೈದಿಕೈರ್ಗಾರುಡೈರ್ಮಂತ್ರೈರಭಿಮಂತ್ರೈ ಸ್ವಪೇತ್ತತಃ (ಮತ್ಸ್ಯಪುರಾಣ)

‡ ಅಗಸ್ತಿರ್ಮಾಧವಶ್ಚೈವ ಮುಚಕುಂದೋ ಮಹಾಬಲಃ | ಕಪಿಲೋ ಮುನಿರಾಸ್ತಿಕಃ ಪಂಚೈತೇ ಸುಖಶಾಯಿನಃ (ಗೋಭಿಲ)

++ ಸರ್ಪಾಪಸರ್ಪ ಭದ್ರಂತೇ ದೂರಂ ಗಚ್ಛ ಮಹಾವಿಷ | ಜನಮೇಜಯಸ್ಯ ಯಜ್ಞಾಂತೇ ಅಸ್ತೀಕವಚನಂ ಸ್ಮರ || ಅಸ್ತೀಕ ವಚನಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ಯಃ ಸರ್ಪೋ ನ ನಿವರ್ತತೇ | ಶತಧಾ ಭಿಷ್ಯತೇ ಮೂರ್ಧ್ನಿ ಶಿಂಶುನ್ಯಕ್ಷಫಲಂ ಯಥಾ || (ಗೋಭಿಲ)

ಮಾಡಬೇಕು. ||೪೧|| ಮಲಗಿಕೊಳ್ಳಲು ಆಯೋಗ್ಯ ಸ್ಥಾನಗಳನ್ನು ಹೇಳುವೆ. ಎಲ್ಲ ಮುಷಿಗಳೂ ಕೇಳಿ
ಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಬೀಳಲಾದ ಗುಡಿಯಲ್ಲಿ, ಸ್ಮಶಾನದಲ್ಲಿ, ಒಂದೇ ಅಗಿದ್ದ ಗಿಡದ ಬುಡದಲ್ಲಿ ಮಲಗಿಕೊಳ್ಳ
ಬಾರದು. ||೪೨|| * ನಾಲ್ಕು ದಾರಿಗಳು ಕೂಡಿದಲ್ಲಿ, ಈಶ್ವರನ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ, ತಾಯಿ-ತಂದೆಗಳು ಮಲಗುವ
ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಮಲಗಕೂಡದು. ||೪೩|| ಹುತ್ತದ ಸಮೀಪಕ್ಕೆ, ಕೆರೆಯ ದಂಡೆಗೆ, ನದಿಯ ತೀರಕ್ಕೆ, ಸವಿ
ಯಾದ ಸದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಹತ್ತರ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಮತ್ತು ಅಘೋರ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಮಲಗಬಾರದು. ||೪೪||
ಕಾಳಿನ ಮೇಲೆ, ಮುರುಕ ಮನೆಯಲ್ಲಿ, ಹಿರಿಯರು ಕೆಳಗೆ ಮಲಗಿರುವಾಗ, ತಾನು ಹೊರಸಿನ ಮೇಲೆ ಮಲ
ಗಲಾಗದು. ||೪೫|| ಒದ್ದೆ ಉಟ್ಟುಕೊಂಡು ಅಥವಾ ಬತ್ತಲೆಯಾಗಿ, ತಲೆಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಮಲಗಬಾರದು.
ಆಕಾಶದ ಕೆಳಗೆ ಮತ್ತು ದೀಪವನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಮಲಗಬಾರದು. ||೪೬|| ಪೂರ್ವರಾತ್ರಿ ಮತ್ತು ಅಪರ
ರಾತ್ರಿ (ರಾತ್ರಿಯ ಕೊನೆಯ ಪ್ರಹರ) ಗಳಲ್ಲಿ ಮಲಗಬಾರದು. ಮುಟ್ಟಾದ ನಾಲ್ಕನೆಯ ದಿನದ ಸ್ತ್ರೀಯಳ
ಹತ್ತರ ಮಲಗಿಕೊಳ್ಳಲಾಗದು. ||೪೭|| ಸ್ತ್ರೀಯಳ ಹತ್ತರ ಮಲಗುವಾಗ, ಜನಿವಾರವನ್ನು ಉಪವೀತಿ
ಯಾಗಿದಬೇಕು. ಯೋನಿಯು ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬೀಳಲಾಗದು. ಆಯುಷ್ಯವು ಕ್ಷೀಣಿಸುವದು. ಈ ಕಾರಣದಿಂದ ದೀಪ
ವನ್ನು ವರ್ಜಿಸಬೇಕು. ||೪೮|| ನೀಲಿ ಬಣ್ಣದ ವಸ್ತ್ರವನ್ನುಟ್ಟು ಸ್ತ್ರೀಯಳೊಡನೆ ಸಂಗಮಾಡಿದರೆ, ಚಾಂಡಾಲ

* ಶೂನ್ಯಾಲಯೇ ಸ್ಮಶಾನೇ ಚ ಏಕವೃಕ್ಷೇ ಚತುಃಪಥೇ | ಮಹಾದೇವಗೃಹೇ ವಾಪಿ ಮಾತೃವೇಶ್ಮಿನಿ ನ ಸ್ವಪೇತ್ ||
ನ ಯಃ ಕ್ಷನಾಗಾಯತನೇ ಸ್ಕಂದಸ್ಯಾಯತನೇ ತಥಾ | ಶೂಲಚ್ಛಾಯಾಸು ಚ ತಥಾ ಶರ್ಕರಾಲೋಷ್ಪಪಾಂಸುಷು | ಧಾನ್ಯ
ಗೋಧನ ವಿಪ್ರಾಣಾಂ ಗುರೂಣಾಂ ಚ ತಥೋಪರಿ | ಮೃತದಂತಮಯೇ ಚೈವ ವಿದ್ಯುದ್ಧಗ್ಧಪಲಾಶಜೇ | ನ ಶಯೀತ
ನರೋ ಧಾನ್ಯೇ ಶಯನೇ ಪಂಚದಾರುಜೇ || (ಗಾಗ್ಯಂ)

ನೃತಹ ಮಗನು ಹುಟ್ಟುವನು. ಬಿಳಿ ವಸ್ತ್ರವು ಬಹಳೇ ಉತ್ತಮವಾದದ್ದು ||೪೯|| ಮುಟ್ಟಾಗದ ಸ್ತ್ರೀಯೊಳೊಡನೆ ಸಂಗಮಾಡಬಾರದು. ಮಾಡಿದರೆ, ಮಹಾ ದೋಷವುಂಟು. ಇನ್ನೊಂದು ಪ್ರಕಾರವುಂಟು ||೫೦|| ಕನ್ನೆಯು ಹತ್ತು ವರ್ಷದವಳಾದಳೆಂದರೆ, ಅವಳು ರಜಸ್ವಲೆಯೆಂದು ಎಲ್ಲೆಡೆಗೂ ತಿಳಿಯಲ್ಪಡುವಳು, ನೀವೆಲ್ಲ ಯುಷಿಗಳು ಕೇಳಿರೆಂದು ಪರಾಶರರು ಹೇಳಿದರು. ||೫೧|| ಹೆಂಡತಿಗೆ ಋತುಕಾಲವಿದ್ದಾಗ, ಗಂಡನು ಪರಲೂರಿಗೆ ಹೋಗಲಾಗದು. ಹೋದರೆ ಬಾಲಹತ್ಯೆ ಯೆಂಬ ಮಹಾದೋಷವು ತಟ್ಟುವುದೆಂಬುದು ಪ್ರಖ್ಯಾತವಿದೆ. ||೫೨|| ಮುದುಕೆ ಅಥವಾ ಬಂಜೆಯಾದವಳು, ಹುಟ್ಟಿ ಹುಟ್ಟಿ ಮಕ್ಕಳು ಸಾಯುವಂಥವಳು, ಬಹಳ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳನ್ನೇ ಹಡೆದವಳು, ಮುಟ್ಟಾಗಿರುವಾಗ ತಪ್ಪಿದರೆ, ಋತು ದೋಷವಿಲ್ಲ, ||೫೩|| ನಾಲ್ಕನೆಯ ದಿನ ಋತುವನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೆ, ಅಲ್ಪಾಯುಷಿಯಾದ ಮಗನು ಹುಟ್ಟುವನು. ಐದನೆಯ ದಿನ ಕನ್ನೆಯೂ ಆರನೆಯ ದಿನ ಮಗನೂ ಹುಟ್ಟುವರು. ||೫೪|| ವಿಷಮು ದಿನದಲ್ಲಿ ಸಂಯೋಗವಾದರೆ, ಕನ್ನೆಯೂ * ಸಮು

* ಸಮು ಎಂದರೆ ನಾಲ್ಕು, ಆರು, ಎಂಟು, ಹತ್ತು, ಹನ್ನೆರಡು, ಹದಿನಾಲ್ಕು ಮತ್ತು ಹದಿನಾರು. ವಿಷಮುವೆಂದರೆ ಐದು, ಏಳು, ಒಂಭತ್ತು, ಹನ್ನೊಂದು ಹದಿನೂರು, ಮತ್ತು ಹದಿನೈದು. ಮೊದಲಿನ ನಾಲ್ಕು ಹನ್ನೊಂದು ಮತ್ತು ಹದಿನೂರನೆಯ ರಾತ್ರಿಗಳು ವರ್ಜ್ಯ. ಅಮಾವಾಸ್ಯೆ, ಅಷ್ಟಮಿ, ಚತುರ್ದಶಿ, ಪೂರ್ಣಿಮಾ, ಈ ತಿಥಿಗಳನ್ನೂ ಏಕಾದಶಿ, ಶಿವರಾತ್ರಿ ಮೊದಲಾದ ಪರ್ವಕಾಲಗಳನ್ನೂ ವರ್ಜಿಸಬೇಕು. ಸ್ವಧರ್ಮನಿಷ್ಠ ಪುರುಷನಿಗಾಗಿ ನಿರ್ಣಯಸಿಂಧುವಿನಲ್ಲಿ ಈ ಮುಕ್ತದ ಮಾಹಿತಿ ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ನಾಲ್ಕನೆಯ ರಾತ್ರಿಗೆ ಹೋದರೆ ಅಲ್ಪಾಯುಷೀ ಧನಹೀನ ಮಗು ಹುಟ್ಟುವನು ಐದನೆಯ ರಾತ್ರಿ ಪುತ್ರವತಿ ಕನ್ನೆಯು. ಆರನೆಯ ರಾತ್ರಿ ಮಧ್ಯಮ ಪುತ್ರನು, ಏಳನೆಯ ರಾತ್ರಿ ಬಂಜೆಯಾದ ಮಗಳು, ಎಂಟನೆಯ ರಾತ್ರಿ ಈಶ್ವರನಂಥ ಮಗನು. (ಮುಂದಿನ ಪುಟಕ್ಕೆ)

ಸರಾಶರರು ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ ಅಚಾರವನ್ನು ಹೇಳಲು ಮುಷೀಶ್ವರರು ಹಾಗೆ ಆಚರಿಸಿದರು. (೨೭೮)

ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಮಗನೂ ಹುಟ್ಟುವನು. ಋತು ಕಾಲವು ಹತ್ತು ದಿನಗಳವರೆಗೆ ಇರುವದು. ಆಗ ಚಂದ್ರನು ಒಲವಿರುವಾಗ ಸಂಯೋಗ ಮಾಡಬೇಕು. ||೫೫|| * ಮೂಲ-ಮಘಾ-ರೇವತಿ ನಕ್ಷತ್ರಗಳಿರುವ ದಿನ ಸಂಗ ಮಾಡಲಾಗದು. ಉಭಯತರಲ್ಲೂ ಸಿಟ್ಟು ಇರಲಾಗದು. ಸಂತೋಷರೂಪದಿಂದ ಇರಬೇಕು. ||೫೬|| ಋತುಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀಪುರುಷರೀರ್ವರಿಗೂ ಸತ್ವ-ರಜೋ-ತಮೋಗುಣಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಮನದ ಲ್ಲಂಟಿ, ಅದರಂತೆ ಪಿಂಡವು ಹುಟ್ಟುವುದು ||೫೭|| ಹೀಗೆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ ಆಚಾರವನ್ನು ಪರಾಶ ರರು ಹೇಳಿದರು. ಅದನ್ನೆಲ್ಲ ಕೇಳಿ ಋಷೀಶ್ವರರು ಅದರಂತೆ ಆಚರಿಸಿದರು. ||೫೮|| ಶ್ರೀಗುರು ಗಳು ಬ್ರಾಹ್ಮಣನನ್ನು ಕುರಿತು :— ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋತ್ತಮನೆ ! ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ ಆಚಾರವು ಇಂತಿದೆ. ಯಾವನು

(ಹಿಂದಿನ ಪುಟದಿಂದ :)

ಒಂಬತ್ತನೆಯ ರಾತ್ರಿ ಶುಭ ಕನ್ಯೆಯು, ಹತ್ತನೆಯ ರಾತ್ರಿ ಮೇಲಾದ ಮಗನು, ಹನ್ನೊಂದನೆಯ ರಾತ್ರಿ ಅಧರ್ವಚಾರಿಯಾದ ಮಗಳು, ಹನ್ನೆರಡನೆಯ ರಾತ್ರಿ ಪುರುಷಶ್ರೇಷ್ಠನು, ಹದಿಮೂರನೆಯ ರಾತ್ರಿ ವರ್ಣಸಂಕರ ಮಾಡುವ ಪಾಪಿಯಾದ ಮಗಳು, ಹದಿನಾಲ್ಕನೆಯ ರಾತ್ರಿ ಧರ್ಮಜ್ಞ, ಕೃತಜ್ಞ, ಅತ್ಯಜ್ಞಾನಿ ಮತ್ತು ದೃಢವ್ರತಿಯಾದ ಮಗನು, ಹದಿನೈದನೆಯ ರಾತ್ರಿ ಪತಿ ವ್ರತಿಯಾದ ಕನ್ಯೆಯು, ಹದಿನಾರನೆಯ ರಾತ್ರಿ ಎಲ್ಲ ಪ್ರಾಣಿಗಳಿಗೆ ಆಶ್ರಯರೂಪನಾದ ಪುರುಷನು ಹುಟ್ಟುವನು.

* ಯಾವ ನಕ್ಷತ್ರದಲ್ಲಿ ಗರ್ಭಧಾರಣೆಯೋ ಅದರಿಂದ ಹತ್ತನೆಯ ನಕ್ಷತ್ರದಲ್ಲಿ ಜನ್ಮವು ಎಂದು ಜ್ಯೋತಿಷಶಾಸ್ತ್ರದ ಮತ್ತು ತಜ್ಞರ ಮತವಿದೆ. ಮೂಲ ನಕ್ಷತ್ರದಿಂದ ಹತ್ತನೆಯದು ಅಶ್ವಿನಿ, ಮಘಾದಿಂದ ಹತ್ತನೆಯದು ಮೂಲ, ರೇವತಿಯಿಂದ ಹತ್ತ ನೆಯದು ಆಶ್ಲೇಷಾ, ಇವು ಮೂರು ಒಂದಕ್ಕಿಂತ ಒಂದು ಹೆಚ್ಚು ಕೆಟ್ಟಾಗಿವೆ. ಈ ಸುಪ್ರಜಾನಿರ್ಮಾಣದ ರಹಸ್ಯವು ಈ ಓವಿಯಲ್ಲಿದೆ.

೩೭ ಗುರುಚರಿತ್ರೆ

ವಿದ್ಯುಕ್ತವಾಗಿ ಆಚರಿಸುವನೋ ಆತನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ದೈನ್ಯವು ಅದೆಂತು ಕಾಲಿಕ್ಕುವುದು ? ||೫೯|| ಅವನು ವಿಧ್ಯುಕ್ತವಾಗಿ ಆಚರಿಸುವನೋ ಆತನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ದೈನ್ಯವು ಅದೆಂತು ಕಾಲಿಕ್ಕುವುದು ? ||೫೯|| ಅವನು ದೇವರಿಗೆ ವಂದ್ಯನಾಗುವನು. ಆತನ ಮನೆಗೆ ಕಾಮಧೇನವು ಬರುವುದು. ಲಕ್ಷ್ಮೀಯು ಅಖಂಡವಾಗಿ ನಿಲ್ಲುವಳು. ಅವನು ಮಕ್ಕಳು ಮೊಮ್ಮಕ್ಕಳೊಡನೆ ಸುಖವಾಗಿ ಬಾಳುವನು. ||೬೦|| ತಾನು ನೂರು ವರುಷ ಬಾಳುವನು. ಆತನಿಗೆ ಯಾವ ದೋಷಗಳೂ ತಟ್ಟಲಾರವು. ಆತನು ಕಲಿಕಾಲನಿಗೆ ಹೆದರಲಾರನು. ಬ್ರಹ್ಮ ಬಾಳುವನು. ಆತನಿಗೆ ಯಾವ ದೋಷಗಳೂ ತಟ್ಟಲಾರವು. ಆತನು ಕಲಿಕಾಲನಿಗೆ ಹೆದರಲಾರನು. ಬ್ರಹ್ಮ ಜ್ಞಾನಿಯಾಗುವನು. ||೬೧|| ಕಾಲಮೃತ್ಯುವೇ ತಪ್ಪುವುದೆಂದಮೇಲೆ ಆತನಿಗೆ ಅಪಮೃತ್ಯುವೆಲ್ಲಿಯದು ? ಒಟ್ಟಾರೆ ಇಂತು ಆಚಾರವೂ ಫಲವೂ ಉಂಟು. ಇದರಂತೆ ನಿತ್ಯವೂ ಆಚರಿಸಬೇಕು. ||೬೨|| ಈ ಬಗೆಯಾದ ವಚನಗಳನ್ನು ಕೇಳಿ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ಗುರುಗಳ ಪಾದಗಳಿಗೆ ಎರಗಿದನು. ಮತ್ತು “ಕೃಪಾಸಾಗರನಾದ ಗುರು ಮೂರ್ತಿಯೇ ! ನನಗೆ ಉಪದೇಶವಾಯಿತು. ಉದ್ಧರಿಸಬೇಕು. ||೬೩|| ಭಕ್ತ ಜನರನ್ನು ಉದ್ಧರಿಸುವ ಮೂರ್ತಿಯೇ ! ನನಗೆ ಉಪದೇಶವಾಯಿತು. ಉದ್ಧರಿಸಬೇಕು. ||೬೩|| ಭಕ್ತ ಜನರನ್ನು ಉದ್ಧರಿಸುವ ದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಹೃಷಿಕೇಶಿಯಾದ ನೀನು ಅವತರಿಸಿರುವಿ. ಜ್ಞಾನಜ್ಯೋತಿಯನ್ನು ಬಿಳಿಗಿ, ಕತ್ತಲೆಯನ್ನು ಹಿಡಿದನು. ಶ್ರೀಗುರು ಪರಿಹರಿಸಿದಿ.” ||೬೪|| ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ಹೀಗೆಂದು ಸ್ತುತಿಸಿ ಮತ್ತೆ ಪಾದಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದನು. ಶ್ರೀಗುರು ಮೂರ್ತಿಯು ಸಂತುಷ್ಟನಾಗಿ ಪ್ರಸನ್ನನಾದನು. ||೬೫|| ಶ್ರೀಗುರುಗಳು ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಿಗೆ- “ನಿನಗೆ ಆಚರಣೆ ಯನ್ನು ಹರುಷದಿಂದ ಹೇಳಿದೆವು. ಇನ್ನು ನೀನು ಭಿಕ್ಷೆಗೆ ಹೋಗಬೇಡ. ಆಚರಣೆ ಮಾಡುತ್ತ ಸುಖ ಯಾಗಿರು. ||೬೬|| ನೀನು ಬಯಸಿದುದೆಲ್ಲವೂ ಯಾವಾಗಲೂ ಸತ್ಯವಾಗುವುದು, ಕನ್ಯಾಪುತ್ರರು ಬಾಳುವರು. ಸಂದೇಹವನ್ನು ತಾಳಬೇಡ.” ||೬೭|| ಇಂತು ವರವನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡು, ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ಸಂತುಷ್ಟನಾಗಿ ಹೋದನು. ಬ್ರಾಹ್ಮಣತ್ವದ ಆಚರಣೆಯಂತೆ ವರ್ತಿಸಿ, ಎಲ್ಲ ಬಯಕೆಗಳನ್ನೂ ಹೊಂದಿದನು. ||೬೮|| ಶ್ರೀಗುರುಗಳ ಚರಿತ್ರೆಯು ಇಂತಿದೆ- ಇದನ್ನು ಕೇಳುವುದರಿಂದ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಜ್ಞಾನವಾಗುವುದು. ಮೂಢನು

ಬ್ರಹ್ಮಜ್ಞಾನಿಯಾಗುವನು, ಎಂದು ಸಿದ್ಧನು ನಾಮಧಾರಕನಿಗೆ ಹೇಳಿದನು. ||೬೯|| ಅಜ್ಞಾನವೆಂಬ ಗಾಢವಾದ ಕತ್ತಲೆಗೆ, ಈ ಸುರಸವಾದ ಕಥೆಯು ಜ್ಯೋತಿಸ್ವರೂಪವಾಗಿದೆ. ಮನದಲ್ಲಿ ಬಯಸಿದುದೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಬೇಗನೆ ಹೊಂದುವರು. ||೭೦|| ಹೀಗೆಂದು ಸರಸ್ವತಿ ಗಂಗಾಧರನು ಗುರುಚರಿತ್ರೆಯನ್ನು ವಿಸ್ತಾರವಾಗಿ ಹೇಳಿದನು. ಅದು ಕೇಳಲು ಮನೋಹರವಾಗಿರುವುದಲ್ಲದೆ ಎಲ್ಲ ಬಯಕೆಗಳನ್ನು ಪೂರ್ಣಮಾಡಿ ಕೊಡತಕ್ಕದ್ದಾಗಿದೆ. ||೭೧||

ಇತಿ ಶ್ರೀ ಗುರುಚರಿತ್ರಾವೃತ್ತೇ ಪರಮಕಥಾಕಲ್ಪತರೌ ಶ್ರೀ ನೃಸಿಂಹ ಸರಸ್ವತ್ಯುಪಾಖ್ಯಾನೇ ಸಿದ್ಧ-
ನಾಮಧಾರಕ ಸಂವಾದೇ ಕರ್ಮಮಾರ್ಗನಿರೂಪಣಂ ನಾಮ ಸಪ್ತತ್ರಿಂಶೋಧ್ಯಾಯಃ ||

೩೮ ನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯ

ಶ್ರೀ ಗಣೇಶಾಯ ನಮಃ | ಶ್ರೀ ಸರಸ್ವತ್ಯೈ ನಮಃ | ಶ್ರೀ ಗುರುಭ್ಯೋ ನಮಃ || ನಾಮಧಾರಕನು ಸಿದ್ಧನನ್ನು ಕುರಿತು-“ಗುರುಗಳ ಚರಿತ್ರೆಯು ಮುಂದೆ ವರ್ತಿಸಿದುದೆಂತು? ಕೃಪೆಯಿಂದ ವಿಸ್ತರಿಸುವುದಾಗಬೇಕು.” ಎಂದು ವಿನಂತಿಸಿ, ಪಾದಗಳಿಗೆರಗಿದನು. ||೧|| “ನಾನು ನೀರಡಿಕೆಯಿಂದ ಪೀಡಿತನಾಗಿರುವೆ. ಅಮೃತದ ಗುಟುಕನ್ನು ನೀಡು. ಶ್ರೀ ಗುರುಗಳ ಚರಿತ್ರೆಯನ್ನು ಹೇಳಿ, ಬೇಗನೆ ನನ್ನ ಮನವನ್ನು ತಣಿಸಬೇಕು” ಎಂದನು. ||೨|| ಸಿದ್ಧನು ನಾಮಧಾರಕನಿಗೆ- ನೀನು ಏನೇನನ್ನು ಕೇಳುವೆಯೋ ಅದರಿಂದ ನನಗೆ ಸಂತೋಷವುಂಟಾಗುವುದು. ಗುರುಚರಿತ್ರೆಯ ಸ್ಮರಣೆಯಿಂದ ||೩|| ನಿನ್ನ ಮೂಲಕ ನನಗೆ ಲಾಭವುಂಟು. ಒಳ್ಳೆ ಸುರಸವಾದ ಕಥೆಯೊಂದು ಸ್ಮರಿಸಿತು. ಒಂದು ವಿಚಿತ್ರವಾದ ಘಟನೆಯು ಸಂಭವಿಸಿತು. ||೪|| ಭಕ್ತರು ಗುರುಗಳ